პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 41-ე წელი | № 234 (11845) | პარასკევი, 7 ოქტომბერი, 1960 წ. | ფასი 20 კაპ.

ნ. ს. ხრუშჩოვის შეხვედრები ნიუ-იორკში

ნიუ-იორკი, 5 ოქტომბერი. (საკდესი). დღეს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესიაზე საბჭოთა დელეგაციის მეთაური სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი იყო დარბაზობაზე, რომელიც რუმინეთის სახალხო რესპუბლიკის დელეგაციის მეთაურმა გ. გეორგიუ-დეჟმა მოაწყო გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის სესიის დამსწრე მთელი რიგი ქვეყნების დელეგაციების მეთაურთა პატივსაცემად.

დარბაზობამ გულთბილ, მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა.

იმავე საღამოს ნ. ს. ხრუშჩოვი იყო დარბაზობაზე, რომელიც ინდოეთის პრემიერ-მინისტრმა ჯ. ნერუმ მოაწყო, აგრეთვე დარბაზობაზე, რომელიც კამბოჯის სახელმწიფოს მეთაურმა პრინცმა ნოროდომ სიანუკმა გამართა.

ნიუ-იორკი, 5 ოქტომბერი. (საკდესი). დღეს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციასთან სსრ კავშირის წარმომადგენელმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა მიიღო თვალსაჩინო ამერიკელი მეცნიერი-ფიზიკოსი ლეო სცილარდი და მეგობრული საუბარი გამართა მასთან. ესწრო საბჭოთა კავშირის ელჩი ამერიკის შეერთებულ შტატებში მ. ა. მენშიკოვი.

ნიუ-იორკი, 6 ოქტომბერი. (საკდესი). 5 ოქტომბერს საბჭოთა დელეგაციის მეთაურმა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესიაზე ნ. ს. ხრუშჩოვმა სასაუბროდ მიიღო პაკისტანის დელეგაციის მეთაური ზ. ბჰატო მისივე თხოვნით.

სიმართლე და ძალა მშვიდობისმოყვარე სახელმწიფოთა მხარეზეა

დიდი პატრიოტული სიამაყის გრძნობას განიცდის ახლა ყველა საბჭოთა ადამიანი. არაჩვეულებრივად სრულად და მკაფიოდ იჩენს თავს ამ დღეებში ჩვენი სოციალისტური სამშობლოს საერთაშორისო ავტორიტეტი. მისი გაზრდილი როლი იმ პრობლემების გადაჭრაში, რომლებიც მთელ კაცობრიობას აღელვებენ.

მშვიდობისა და პროგრესის დიდ და აქტიურ ძალად გამოდის საბჭოთა კავშირი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ ასამბლეაზე. საბჭოთა დელეგაციის საქმიანობას, საბჭოთა მთავრობის წინადადებებს, რომლებიც ამხანაგმა ხრუშჩოვმა გამოთქვა თავის სიტყვაში საერთო პოლიტიკური დისკუსიის დროს, აგრეთვე თავის გამოსვლებში I და II ოქტომბერს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში ჩინეთის კანონიერ უფლებათა დაუყოვნებლივ აღდგენისა და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ხელმძღვანელი ორგანოების სტრუქტურის შეცვლის შესახებ, მხარს უჭერენ სხვა სოციალისტური ქვეყნების, ყველა მშვიდობისმოყვარე სახელმწიფოს წარმომადგენლები. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში ახალი ცხოვრება იჭრება. მას ვერ მიუბრახუნებენ კარს, მის იზოლაციას ვერ მოახდენენ. მას ვერ ჩაკეტავენ მანჰეტენის ფარგლებში.

„ჩვენ აქ მთხოვნელები კი არა ვართ არამედ დიდი ერის, დიდი სოციალისტური სახელმწიფოს წარმომადგენლები“, — განაცხადა ნ. ს. ხრუშჩოვმა. ეს იყო ყველა სოციალისტური ქვეყნის მტკიცე ხმა. საბჭოთა მთავრობის მეთაურის პირით ლაპარაკობდნენ ახალი ცხოვრება, ახალი სახელმწიფოები, რომლებიც მტკიცედ გამოდიან მსოფლიო ასპარეზზე.

მსოფლიო ის აღარ არის, რაც იყო ოხუთმეტი წლის წინათ, როცა გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია იქმნებოდა. მაშინ დედამიწაზე მხოლოდ ორი სოციალისტური სახელმწიფო იყო — საბჭოთა კავშირი და მონღოლეთის სახალხო რესპუბლიკა. ახლა უკვე არა ორი ქვეყანა, არამედ თორმეტი, უკვე არა 200 მილიონი კაცი. არამედ კაცობრიობის მესამედზე მეტი დგას სოციალიზმის დროშების ქვეშ.

ეს წყობილება ხალხებს ათავისუფლებს უბედურებისა და კაპიტალიზმის მანკიერებათაგან, აღმავლობა და აყვავება მოაქვს მათთვის. მხოლოდ განუკურნებელ ბრმას შეუძლია ვერ შენიშნოს, თუ როგორ შეიცვალა იმ ქვეყნების ცხოვრება, რომლებიც სოციალისტური გახდნენ. რა განუზომლად გაიზარდა მათი ძლიერება. ამას წინათ კაცობრიობამ აღნიშნა ჯოსმოსში გაშვებული პირველი თანამგზავრის მესამე წლისთავი. ეს სოციალისტური სახელმწიფო — საბჭოთა კავშირი იყო, უდიდესი მეცნიერული გმირობა რომ ჩაიდინა. პირველად სსრ კავშირში აშენდა ატომური ელექტროსადგური და ატომური ყინულმჭრელი. ეს ჩვენი ქვეყანა უშვებს ყოველწლიურად ასი ათასზე მეტ ინჟინერს. სოციალიზმის ყველა ქვეყანამ მიაღწია საწარმოო ძალების გაზვითარებისა და ადამიანთა მატერიალური და სულიერი კეთილდღეობის გაუმჯობესების უმაგალითო ტემპს, რაზეც დამაჯერებლად და მკაფიოდ ილაპარაკეს თავიანთ გამოსვლებში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესიაზე ამხანაგებმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა, ვ. გომულკამ, ა. ნოვოტნიმ, ი. კადარმა, გ. გეორგიუ-დეჟმა, ტ. ჟივკოვმა, მ. შეჰუმ.

სოციალიზმის ქვეყნების მძლავრი ბანაკი ასე შეკავშირებული და ერთიანი ჯერ არ ყოფილა! საბჭოთა კავშირი და ყველა სოციალისტური ქვეყანა სისუსტის გამო როდი იბრძვიან აქტიურად მშვიდობისა და მშვიდობიანი თანაარსებობისათვის, არამედ იმიტომ, რომ დარწმუნებული არიან თავიანთ ურყევ ძალებში. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ გაიმარჯვებს ჩვენი მართალი საქმე. ომი არ გვესაჭიროება. ჩვენი წინადადებაა, რომ თანამედროვეობის უდიდესი იდეოლოგიური დავა — სოციალიზმსა და კაპიტალიზმს შორის დავა გადაიზარდოს მშვიდობიანი შეჯიბრების გზით. ევროპისა და აზიის სოციალისტური სახელმწიფოები, რომლებიც თავიანთი დროშების ქვეშ მილიარდზე მეტ ადამიანს აერთიანებენ, არა მარტო მთელ მსოფლიოს უჩვენებენ სოციალისტური წყობილების უპირატესობას, არამედ მშვიდობის მძლავრი ბურჯიც არიან.

ომის დასასრულს ამერიკის შეერთებული შტატების იმპერიალიზმის ერთ-ერთი იდეოლოგი — პერრი ლუსი წერდა, ამიერიდან „ამერიკის საუკუნე“ იწყებაო. რა უბედურება და სასაცილო ჩანს ეს წინასწარმეტყველი ჩვენი დროის ფონზე, ახლა ვდუმვართ. ჩვენ, ვის ბრძოლასაც სიცოცხლისათვის კოლონიალიზმის მანტიით ფარავდნენ, ახლა ყველა გვხედავს!“.

ქვეყნები, რომლებმაც ახალი ცხოვრება დაიწყეს და ისწრაფვიან უმოკლეს ვადებში აღმოფხვრან წყეული წარსულის მემკვიდრეობა, საარსებოდ არიან დაინტერესებული მშვიდობის საქმის განმტკიცებით. საბჭოთა კავშირისა და სხვა სოციალისტური ქვეყნების მშვიდობისმოყვარულ პოლიტიკას მხურვალედ უჭერენ მხარს აზიისა და აფრიკის ახალგაზრდა სახელმწიფოები.

გამოიცვალა მსოფლიო, გამოიცვალა აგრეთვე ძალთა თანაფარდობა მსოფლიო ასპარეზზე. ჯერ კიდევ თხუთმეტიოდე წლის წინათ კაპიტალისტური სამყარო ყოყოჩობდა თავისი ძლიერებით; მას ეგონა, რომ შეიძლება ყველას ელაპარაკოს ძალის ენით, დიქტატის ენით. ამჟამად იმპერიალისტურმა სახელმწიფოებმა დაკარგეს ეგრეთწოდებული ძლიერის უფლება, რადგან წარსული სიმძლავრისაგან მათ ილუზიებიღა შერჩათ. **„თანამედროვე მსოფლიოში რეალური ვითარება ისეთია, რომ ორი ყველაზე მძლავრი სახელმწიფოს — საბჭოთა კავშირისა და შეერთებული შტატების ძალები სულ ცოტა თანაბარია, ხოლო თუ მხედველობაში მივიღებთ სხვა სოციალისტურ ქვეყნებსაც, აბრეთვე ყოფილ კოლონიურ ქვეყნებს, ცხადი იქნება, რომ მშვიდობისმოყვარე სახელმწიფოთა მხარეზეა არა მარტო უფლება და სამართლიანობა, არამედ ძალაც“,** — თქვა თავის გამოსვლაში გენერალურ ასამბლეაზე ნ. ს. ხრუშჩოვმა.

მსოფლიო ერთიანია და ამავე დროს მრავალსახოვანი. სერიოზულ პოლიტიკურ მოღვაწეებს არ შეუძლიათ ანგარიში არ გაუწიონ მის სოციალურ და პოლიტიკურ სტრუქტურას, რომელიც გადამწყვეტ გავლენას ახდენს თანამედროვე საერთაშორისო ურთიერთობაზე. ვისაც არ ესმის, რომ დედამიწაზე გრანდიოზული სოციალური და პოლიტიკური ძვრები მოხდა. იგი შეპყრობილია საღათას ძილით. ასეთი პოლიტიკოსები, ხოლო ისინი დასავლეთში ჯერ კიდევ ბევრი არიან, ცდილობენ ჩვენი მჭიდფარე, სწრაფი ეპოქა მამაპაპური არშინით ზომონ. მათი სურვილია დააბრუნონ ის დროება, როცა გუუონი, ძმები ნობელები იყვნენ რუსეთის ბატონ-პატრონები, როცა კოლონიზატორის ჩექმა აფრიკისა და აზიის მიწას თელავდა. ებღაუბებიან რა წარსულ საუკუნეთა კალთებს, მათ არა სურთ შეიგნონ, რომ წარსულის ეტლით შორს ვერ წახვალ.

მაგრამ ისტორია ულმობელია. იგი გვაუწყებს დრომოჭმული იმპერიალიზმის აღსასრულს. იზრდება და მტკიცდება ახალი საზოგადოებრივი ძალები. ყველასთვის, ვინც ანგარიშს უწევს სინამდვილის უცილობელ ფაქტებს, სავსებით ნათელია, რომ დადგა დრო ერთხელ და სამუდამოდ მოვუღოთ ბოლო სამარცხვინო კოლონიალიზმის ნაშთებს, ვაღიაროთ, რომ მშვიდობიანი თანაარსებობა, განიარაღება ჩვენი დროის ერთადერთი გონივრული პოლიტიკაა. ამასთანავე დადგა დრო შეიცვალოს აგრეთვე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ზოგიერთი ორგანოს სტრუქტურა, ისე რომ იგი რეალურ ვითარებას შეესაბამებოდეს.

როდემდე შეიძლება მოვითმინოთ ისეთი უდიდესი ისტორიული უსამართლობა, რომ სახალხო ჩინეთი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გარეთ არის? როდემდე შეიძლება მოვითმინოთ, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში მონოპოლიურად ბატონობენ კაპიტალისტური ქვეყნები, რომლებსაც ამის არც უფლება აქვთ, არც ძალა შესწევთ?

„ახლა მზადდება უმაგალითო ორთაბრძოლა ომსა, რომელიც წარსულს სწყურია, და მშვიდობას შორის, რომელიც აწმყოს სწყურია“. ეს სიტყვები გასულ საუკუნეში წარმოთქვა დიდმა ფრანგმა ჰუმანისტმა მწერალმა ვიქტორ ჰიუგომ. ახლა, XX საუკუნის შუა ხანებში, ორთაბრძოლა აწმყოსა და წარსულს შორის, მშვიდობასა და ომს შორის, აღარ მზადდება, იგი უმაგალითო ძალით წარმოებს მთელ ჩვენს პლანეტაზე.

სიმართლის მარცვლები, სიცოცხლის მარცვლები, რომლებსაც საბჭოთა კავშირი, სოციალიზმის ყველა ქვეყანა დაუღალავად თესავენ, მიაღწევს ადამიანთა გონებას. სიმართლე და სიცოცხლე გაიმარჯვებენ!

ბილის უხვი მოსავალია წელს ახპინძის რაიონში. აქაური მებილეები ყოველდღიურად დიდი რაოდენობით ბარებენ სახაჭონლო ხილს სახელმწიფოს.

ამ სურათზე თქვენ ხედავთ სოფელ ახპინძის წულუკიძის სახელობის კოლმეურნეობის მოწინავე მებრიგადე უჟუჟუნა კურცხალიას, რომელიც ხილის კრეფის დღიურ დავალებას ყოველთვის დიდი გადაჭარბებით ასრულებს.

ფოტო შ. ჩხეტიანისა.

სიტყვას არ გატეხენ

ქარელი. (ტელეფონით). ჩვენი რაიონის მეხილეები. — გვაცნობა პარტიის ქარელის რაიკომის პირველმა მდივანმა ამხ. ი. ეცადაშვილმა, — ძალდონის დაუზოგავად იბრძვიან, რათა პარტიის და მთავრობის წინაშე ნაკისრი ვალდებულება ღირსეულად შეასრულონ და სამშობლოს მისცენ 7.750 ტონა ხარისხოვანი ხილი. დღეისათვის სახელმწიფოს უკვე მიეყიდა 4.770 ტონა თესლოვანი და კურკოვანი მაღალხარისხოვანი ხილი. ასობით ტონა საუკეთესო ვაშლი გაგზავნეს მოსკოვში, ლენინგრადში და ჩვენი დიადი სამშობლოს სხვა სამრეწველო ქალაქებში.

ქარელელ მეხილეებს გადაწყვეტილი აქვთ ჩვენი რესპუბლიკის სახელოვანი მეჩაიეებისავით პირნათლად გაანაღდონ ნაკისრი ვალდებულება. ხილის კრეფა და სახელმწიფოსათვის მიყიდვა წარმატებით გრძელდება. ჩვენი მეხილეები იბრძვიან, რათა საშვიდწლიმბროდ შეასრულონ საქვეყნოდ დათქმული პირობა.

ხილის კრეფისა და ნაკისრი ვალდებულების პირნათლად შესრულებისათვის ამ დღეებში კარგად შრომობენ მოხისის სტალინის სახელობის, ბრეთის, ბრეძისა და სხვა კოლმეურნეობები. მოხისის კოლმეურნეობამ სახელმწიფოს უკვე მიჰყიდა 130 ტონა მაღალხარისხოვანი ხილი ნაკისრი ვალდებულების ნაკისრი 100 ტონისა. 40 ტონით გადაჭარბება ნაკისრი ვალდებულების ბრძის კოლმეურნეობამაც.

ასეთია მეთამბაქოეთა გადაწყვეტილება

სოხუმი. („კომუნისტის“ კორ.). სოხუმის რაიონში საქართველოს სუბტროპიკული რაიონების რიცხვს ეკუთვნის. სხვა კულტურებთან ერთად აქ კარგად ხარობს თამბაქო და უხვ მოსავალსაც იძლევა. რაიონული აქტივისა თუ მოწინავეთა კრებებზე მეჩაიეები ხშირად ეუბნებიან ხოლმე მეთამბაქოეებს:

— იცოდეთ, არ შეგვარცხვინოთ, საქვეყნოდ თავი არ მოგვჩვათ ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობით.

სამაგიეროდ არც მეთამბაქოეები რჩებიან ვალში. ისინი თავის მხრივ ეუბნებიან მეჩაიეებს — გვიჩვენეთ მაგალითი და არც ჩვენ შევირცხვენთ პირსო.

აი შემოდგომაც დადგა. მეჩაიეებმა პირნათლად შეასრულეს ნაკისრი ვალდებულებანი. ხოლო თუ როგორ შეიდგებს აღწევენ სოხუმის რაიონის მეთამბაქოეები, ამის შესახებ პარტიის სოხუმის რაიკომის პირველმა მდივანმა ამხ. გ. ჭაჭიამ გვითხრა:

— მომდინარე წლისათვის ჩვენმა მეთამბაქოეებმა იკისრეს მოაყვანონ და სახელმწიფოს მიჰყიდონ 3.600 ტონა თამბაქოს ხარისხოვანი ნედლეული ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 3.480 ტონისა. აღნიშნული ვალდებულების განაღდებისათვის თავდადებით შრომობენ რაიონის კოლმეურნეები.

დღეისათვის უკვე აღებული და ანემილია 34 მილიონი ზონარმეტრი თამბაქო, რაც გეგმის 90 პროცენტს აღემატება. ამ მომართულებით მუშაობა წარმატებით მიმდინარეობს. ამასთან ერთად კოლმეურნეები აძლიერებენ სახელმწიფოსათვის ახალი მოსავლის თამბაქოს ნედლეულის მიყიდვას. რესპუბლიკის მეჩაიეებისადმი საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მისალმების პასუხად ჩვენმა მეთამბაქოეებმა მიიღეს ერთსულოვანი გადაწყვეტილება: თამბაქოს მოსავლის აღების მიმდინარე წლის გეგმა 10 ოქტომბრისათვის შეასრულონ და სამშობლოს მისცენ ასობით ტონა ზეგეგმითი არომატული ქართული თამბაქოს ნედლეული.

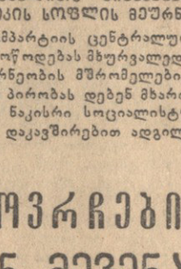

თამბაქოს უხვი მოსავლისათვის ბრძოლაში განსაკუთრებით ისახელეს თავი სოფელ გუმისთის რუსთაველის სახელობის კოლმეურნეებმა, რომლებმაც უკვე ანგმესს 1 მილიონზე მეტი ზონარმეტრი თამბაქო. სასახელო წარმატებები აქვთ აგრეთვე სოფელ დრანდის, გულრიფშის, განაღლების და მთელ რიგ სხვა კოლმეურნეობათა მეთამბაქოეებს.

არ ჩამოვრჩებით მეჩაიეებს — ამბობენ მევენახეები

თელავი. („კომუნისტის“ კორ.). ჩვენი რესპუბლიკის მეჩაიეებისადმი საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მისალმებაში გამოთქმული აზრი, რომ მეჩაიეთა პატრიოტულ მაგალითს მიბაძავენ მევენახეები და სოფლის მეურნეობის სხვა დარგის მშრომელები, რაიონის მევენახეებმა მიიღეს როგორც პარტიის საბრძოლო მოწოდება. ახლა რაიონში რთველია გაჩაღებული. გეგმით 15.000 ტონა ყურძენი უნდა მიჰკიდონ სახელმწიფოს, რაიონის მევენახეებმა კი ვალდებულება იკისრეს არ ჩამორჩნენ ზუგდიდელ მეჩაიეებს. რომლებსაც ეკიბრებიან, და სამშობლოს მისცენ 20.000 ტონა ხარისხოვანი ყურძენი.

— 200 ჰექტარი მსხმოიარე ვენახი გვაქვს, — განაცხადა აკურის კოლმეურნეობა „მოწინავის“ თავმჯდომარემ ა. ქევხიშვილმა, — კარგი მოვლის შედეგად ყურძნის მოსავალი უხვია. ჩვენი არტელის წევრების ერთსულოვანი გადაწყვეტილებაა ყურძნის ჩაბარება გრძელდება. წარმატებით მიმდინარეობს რთველი რუისპირის კოლმეურნეობა „ყურძენთავთავში“, კურდღელაურის, შალაურის, ქვემო ხოდაშენის და სხვა კოლმეურნეობებში.

თელაველი მევენახეები მოუწოდებენ რესპუბლიკის ყველა რაიონის მევენახეებს მიბაძონ მათს მაგალითს, დარაზმონ მთელი ძალები რათა შეჩარეული მაგალითისაებრ სასახელოდ შეასრულონ სახელმწიფოსათვის ყურძნის მოყიდვის ვალდებულებანი.

აღსანიშნავია ამ საქმეში მოწინავე კოლმეურნეთა პატრიოტული პირადი მაგალითი. ქვემოხოდაშენელმა კოლმეურნემ სოლომონ ხალიჩაშვილმა სახელმწიფოს მიჰყიდა თავის საკარმიდამო ნაკვეთზე მოკრეფილი ყურძნის მთელი სასაქონლო ნაწილი 1.940 კილოგრამის ოდენობით. ამავე არტელის წევრმა გიორგი ბატიაშვილმა მიჰყიდა 2.500 კილოგრამი, ხოლო აჯერელმა კოლმეურნემ ა. ქევხიშვილმა — 3.000 კილოგრამი.

რაიონში დღეისათვის უკვე დამზადებულია 8.000 ტონა ყურძენი. თელაველი მევენახეები თავდადებით იბრძვიან ნაკისრი ვალდებულების ღირსეულად შესრულებისათვის.

ბრძანებულება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

თბილისის 26 ბაქოელი კომისრის სახელობის წითელდროშოვანი საარტილერიო სასწავლებლის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სასიტბო სიგელით დაჯილდოების შესახებ

თბილისის 26 ბაქოელი კომისრის სახელობის წითელდროშოვანი საარტილერიო სასწავლებელის ორმოცი წლისთავის გამო და საბჭოთა არმიის ოფიცერთა კადრების მომზადებაში მიღწეული წარმატებებისათვის, საბრძოლო და პოლიტიკური მომზადების მაღალი მაჩვენებლებისა და სამსახურებრივი მოვალეობის სანიმუშოდ შესრულებისათვის დაჯილდოებულ იქნას საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სიგელით:

1. ართაზოვი ალექსანდრე არტემის-ძე — პოლკოვნიკი
2. ბაშლიაევი ნიკოლოზ ივანეს-ძე — პოლკოვნიკი
3. ბელი მიხეილ მოსეს-ძე — პოდპოლკოვნიკი
4. ბერიძე ალექსანდრე მიხეილის-ძე — პოდპოლკოვნიკი
5. ბრუიაკო მიხეილ ექვთიმეს-ძე — კაპიტანი
6. დულგაროვი სტეფანე მისაკის-ძე — ზევადიანი სამსახურის ზემდეგი
7. ელბაქიძე მიხეილ შიოს-ძე — შუმა
8. ვერცინსკი პეტრე ცელესტინის-ძე — პოდპოლკოვნიკი
9. ივაშინი იზანე დოროთეს-ძე — პოდპოლკოვნიკი
10. მელიქოვი ფიკრეტ ალი-ოღლი — კაპიტანი
11. მუშკინი სამუელ გრიგოლის-ძე — პოდპოლკოვნიკი
12. პეტრენკო ნიკოლოზ მაქსიმეს-ძე — პოდპოლკოვნიკი
13. სარქისოვი ალექსანდრე ანდრიას-ძე — პოლკოვნიკი
14. შარაძენიძე კლიმენტი მიხეილის-ძე — დოცენტი
15. ხუბულური ვლადიმერ დავითის-ძე — გენერალ-მაიორი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილე **რ. კომახიძე**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ზ. გელდიაშვილი**

ქ. თბილისი. 1960 წ. 30 სექტემბერი.

ბრძანებულება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

თბილისის 26 ბაქოელი კომისრის სახელობის წითელდროშოვანი საარტილერიო სასწავლებლის სამხედრო მოსამსახურეების, მუშებისა და მოსამსახურეების საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ

თბილისის 26 ბაქოელი კომისრის სახელობის წითელდროშოვანი საარტილერიო სასწავლებლის ორმოცი წლისთავის გამო და საბჭოთა არმიის ოფიცერთა კადრების მომზადებაში მიღწეული წარმატებებისათვის, საბრძოლო და პოლიტიკური მომზადების მაღალი მაჩვენებლებისა და სამსახურებრივი მოვალეობის სანიმუშოდ შესრულებისათვის დაჯილდოებულ იქნან საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით:

1. ართაზოვი ალექსანდრე არტემის-ძე — პოლკოვნიკი
2. ბაშლიაევი ნიკოლოზ ივანეს-ძე — პოლკოვნიკი
3. ბელი მიხეილ მოსეს-ძე — პოდპოლკოვნიკი
4. ბერიძე ალექსანდრე მიხეილის-ძე — პოდპოლკოვნიკი
5. ბრუიაკო მიხეილ ექვთიმეს-ძე — კაპიტანი
6. დულგაროვი სტეფანე მისაკის-ძე — ზევადიანი სამსახურის ზემდეგი
7. ელბაქიძე მიხეილ შიოს-ძე — შუმა
8. ვერცინსკი პეტრე ცელესტინის-ძე — პოდპოლკოვნიკი
9. ივაშინი იზანე დოროთეს-ძე — პოდპოლკოვნიკი
10. მელიქოვი ფიკრეტ ალი-ოღლი — კაპიტანი
11. მუშკინი სამუელ გრიგოლის-ძე — პოდპოლკოვნიკი
12. პეტრენკო ნიკოლოზ მაქსიმეს-ძე — პოდპოლკოვნიკი
13. სარქისოვი ალექსანდრე ანდრიას-ძე — პოლკოვნიკი
14. შარაძენიძე კლიმენტი მიხეილის-ძე — დოცენტი
15. ხუბულური ვლადიმერ დავითის-ძე — გენერალ-მაიორი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილე **რ. კომახიძე**

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი **ზ. გელდიაშვილი**

ქ. თბილისი. 1960 წ. 30 სექტემბერი.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსაგან

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა სერგო ორჯონიკიძის მებრძოლი მეგობარი, მეუღლე და თანამოსაგრე ზინაიდა გაბრიელის ასული ორჯონიკიძე.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი	საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი	საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო

ზინაიდა გაგრიელის ასულ ორჯონიკიძის ოჯახს

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო დიდ სამძიმარს გიცხადებთ სერგო ორჯონიკიძის შესანიშნავი მეგობრისა და თანამებრძოლის ზინაიდა გაბრიელის ასულ ორჯონიკიძის გარდაცვალების გამო.

მრავალი წლის მანძილზე ზ. გ. ორჯონიკიძე არ იშურებდა ენერგიას, სიცოცხლეს და კომუნისტური პარტიისა და საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწის სერგო ორჯონიკიძის მხარდამხარ უსაზღვრო ერთგულებით ემსახურებოდა პარტიის, საბჭოთა სახელმწიფოს ინტერესებს.

საქართველოს მშრომელთა გულში მარად დარჩება შესანიშნავი მეგობრისა და ამხანაგის ზინაიდა გაბრიელის ასულ ორჯონიკიძის ნათელი სახე.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი	საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი	საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო

ზინაიდა გაგრიელის ასულ ორჯონიკიძის ოჯახს

მიიღეთ პირადად ჩემი და ჩემი ოჯახის დიდი სამძიმარი სერგო ორჯონიკიძის ერთგული მეგობრისა და მეუღლის ზინაიდა გაბრიელის ასულ ორჯონიკიძის გარდაცვალების გამო.

ზინაიდა გაბრიელის ასულმა მთელი თავისი ხანგრძლივი, უმწიკვლო სიცოცხლე მიუძღვნა ხალხის, პარტიის ინტერესებს, რისთვისაც ჩვენს მშრომელებში დიდი სიყვარული და პატივისცემა დაიმსახურა.

შესანიშნავი ამხანაგისა და მეგობრის — ზინაიდა გაბრიელის ასულის ხსოვნა მარად დარჩება ჩვენს გულში.

ვ. მჟავანაძე

ახალი შრომითი გამარჯვება

საბელმწიფოსათვის ხორცისა და რძის მიყიდვის წლიური ვალდებულების შესრულება 1960 წლის 1 ოქტომბრისათვის

ხორცის სახელმწიფო შესყიდვის წლიური გეგმა მთლიანად რესპუბლიკაში შესრულებულია 126 პროცენტით, წლიური ვალდებულებანი — 62 პროცენტით.

რძის სახელმწიფო შესყიდვის წლიური გეგმა ყველა კატეგორიის მეურნეობაში შესრულებულია 95 პროცენტით, წლიური ვალდებულებანი — 74 პროცენტით.

ქვემოთ მოყვანილია მონაცემები ხორცისა და რძის შესყიდვის წლიური ვალდებულების შესრულების შესახებ ყველა კატეგორიის მეურნეობაში რაიონების მიხედვით.

	(პროცენტობით) ხორცი	რძე
ახალქალაქის	64,2	75,8
ბოგდანოვკის	68,1	76,5
ახალციხის	80,4	85,3
ადიგენის	85,3	95,3
ასპინძის	97,4	88,9
ხაშურის	80,2	81,4
ქარელის	75,1	73,8
გორის	57,7	66,5
კასპის	59,8	81,5
ბორჯომის	78,9	89,9
საგარეჯოს	58,6	65,0
გურჯაანის	44,5	73,5
სიღნაღის	50,8	60,8
წითელწყაროს	47,2	70,1
თელავის	51,6	71,7
ახმეტის	57,7	74,9
ყვარლის	54,7	64,8
ლაგოდეხის	73,9	78,4
ქალაქი თბილისი-სამგორის	44,8	75,0
მცხეთის	57,4	73,8
მარნეულის	45,4	61,7
ბოლნისის	57,2	74,8
წალკის	47,1	75,3
დუშეთის	56,7	67,3
თეთრი წყაროს	54,7	82,0
დმანისის	50,1	73,1
თიანეთის	63,3	87,9
ყაზბეგის	74,6	88,0
სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი	65,3	72,5
წყალტუბოს	80,8	81,6
სამტრედიის	74,7	84,1
წულუკიძის	72,9	68,6
ვანის	83,4	79,4
მაიაკოვსკის	79,7	82,0
ზესტაფონის	88,7	80,5
თერჯოლის	99,6	81,1
ქალაქი ჭიათურა საჩხერის	102,7 102,7	87,6 101,4
ორჯონიკიძის	92,6	98,7
ტყიბულის	98,4	104,4
ონის	101,7	100,3
ამბროლაურის	92,2	86,2
ცაგერის	74,8	75,6
ლენტეხის	138,3	105,0
აბაშის	52,9	71,7
ცხაკაიის	60,0	70,1
გეგეჭკორის	100,0	81,9
ზუგდიდის	73,9	63,9
ხობის	77,4	84,2
წალენჯიხის	76,2	82,5
ჩხოროწყუს	94,2	92,4
მახარაძის	91,7	103,0
ლანჩხუთის	101,4	100,5
ჩოხატაურის	100,3	100,7
მესტიის	276,0	147,1
ქალაქი ფოთი	56,6	85,3
აფხაზეთის ასსრ	71,4	48,8
აჭარის ასსრ	66,5	78,8

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სტატისტიკური სამმართველო

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესია

გენერალური ასამბლეის 5 ოქტომბრის პლენარულ სხდომებზე გრძელდებოდა საერთო დისკუსია და დაიწყო განხილვა ხუთი ქვეყნის რეზოლუციის პროექტისა და ავსტრალიის „შესწორებისა".

დისკუსიაში მონაწილეობდნენ:

აკმედ ჰეირი — *სუდანი*, **მენზისი** — *ავსტრალია*, **მაკმუდ ფავზი** — *არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკა*, **ნქრუმა** — *განა*, **სახა** — *ნეპალი*, **ჯავაჰარლალ ნერუ** — *ინდოეთი*, **ფედერიკო ალვარეს პლაჟა** — *გოლივია*, **დელგადო** — *ფილიპინები*, **კ. ზ. მაზუროვი** — *ბელორუსიის სსრ*, **სუბანდრიო** — *ინდონეზია*, **სონ სანი** — *კამბოჯა*, **ჰერცერი** — *აშშ*.

ნიუ-იორკი, 5 ოქტომბერი. (საკდესი). დღეს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის დილის პლენარულ სხდომაზე საერთო დისკუსია. პირველი გამოვიდა სუდანის საგარეო საქმეთა მინისტრი აქმედ ჰეირა.

აქმედ ჰეირმა განაცხადა, რომ XV სესია დიდმნიშვნელოვანი მიჯნა იქნება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ისტორიაში. ახალ დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა მიღება, რომლებიც აფრიკაში განმათავისუფლებელი მოძრაობის შედეგად წარმოიშვებენ, თქვა მან, მართლაც ისტორიული მოვლენაა. აფრიკა აღარ არის ბნელი კონტინენტი. ჰეირმა რწმენა გამოთქვა, რომ შუქი, რომელიც აფრიკის მეტ ნაწილში აინთო, ხელოვნურ საზღვრებს არ შეხვდება და რომ ვერავითარი ძალა ვერ შეუშლის ხელს მის გავრცელებას.

შეეხო რა განიარაღების პრობლემას, სუდანის საგარეო საქმეთა მინისტრმა თქვა, რომ გამაღიზიანებელი შეიარაღების საფრთხე მეტად თვალსაჩინოა. მან იმედი გამოთქვა, რომ მიღებულ იქნება რეზოლუციანი, რათა მოლაპარაკება განიარაღების შესახებ, რაც შეიძლება მალე განახლდეს საყოველთაო და სრული განიარაღების პრობლემის კონსტრუქციული გადაწყვეტის მიზნით ეფექტიანი საერთაშორისო კონტროლით.

სუდანის დელეგატმა მხარი დაუჭირა სსრ კავშირის წინადადებას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში ჩინეთის კანონიერ უფლებათა აღდგენის შესახებ, და განაცხადა, რომ ეს გააძლიერებს ორგანიზაციის ეფექტიანობას. შეეხო რა კონგოში შექმნილ მდგომარეობას, ჰეირმა აღნიშნა აგრეთვე, რომ კონგოს მთავრობის საკითხი თვით კონგოელმა ხალხმა უნდა გადაჭრას.

ილაპარაკა რა ალჟირში არსებულ მდგომარეობაზე, სუდანის დელეგაციის მეთაურმა განაცხადა, რომ ალჟირელი ხალხი, რომელიც ასე დიდხანს და მტკიცედ იბრძვის თავისი სამართლიანი საქმისთვის, იარაღს არ დაყრის საფრანგეთის ჯავშნის წინაშე, იმიტომ რომ მის მხარეზეა სიმართლე, ხოლო სიმართლე, ბოლოს და ბოლოს, გაიმარჯვებს. საფრანგეთის მთავრობის მტკიცება, ალჟირი საფრანგეთის ნაწილიაო, ფარისევლური სიცრუეა. ალჟირის საკითხი უნდა გადაწყდეს ალჟირელი ხალხის რეფერენდუმის გზით გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მფარველობით.

სუდანის საგარეო საქმეთა მინისტრი მტკიცედ მოითხოვდა პალესტინიდან არაბ ლტოლვილთა საკითხის სამართლიან გადაჭრას, აღნიშნა რა, რომ მდგომარეობა ომანში საერთაშორისო დაძაბულობის წყაროა, ჰეირმა მოითხოვა, რომ პატივი სცენ ომანელი ხალხის თვითგამორკვევის უფლებას.

ხაზგასმით აღნიშნა რა, რომ სუდანი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს საგარეო ვაჭრობას, ჰეირმა გაიღაშქრა საგაჯრო ბლოკებისა და დაჯგუფებათა წინააღმდეგ, როგორიც არის „ევროპის საერთო ბაზარი" და „თავისუფალი ვაჭრობის ზონა", დასასრულ სუდანის საგარეო საქმეთა მინისტრმა იმედი გამოთქვა, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესია ხალხთა მოლოდინს გაამართლებს.

სუდანის წარმომადგენლის გამოსვლის შემდეგ გენერალურმა ასამბლეამ დაიწყო განხილვა დილის სხდომის დღის წესრიგის შემდეგი პუნქტისა — განის, ინდოეთის, ინდონეზიის, არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკისა და იუგოსლავიის რეზოლუციის პროექტის და ამ რეზოლუციისათვის ავსტრალიის დელეგაციის შესწორებისა. ხუთი ქვეყნის რეზოლუციის პროექტი, როშელიც შეტანილია რამდენიმე დღის წინათ, შეიცავს თხოვნას აფრიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტ დ. ეიზენჰაუერისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ნ. ს. ხრუშჩოვისადმი გაანალიზონ წინაო შეწყვეტილი კონტაქტები მოლაპარაკების გზით ყველაზე დიდმნიშვნელოვანი საკითხების გადაწყვეტის მიზნით. ავსტრალიის ეგრეთწოდებული შესწორება მოითხოვს „რაც შეიძლება მალე" განახლდეს ოთხი სახელმწიფოს თათბირი უმაღლეს დონეზე. ამასთან ერთად იგი არის შენიღბული ცდა უმაღლეს დონეზე თათბირის ჩაშლის ბრალი დასდოს საბჭოთა კავშირს, და ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ დასავლეთის სამმა სახელმწიფომ გაიღაშქრა მზადყოფნა მოლაპარაკებისათვის.

ეს განსაკუთრებით ნათელი გახდა მას შემდეგ, რაც გამოვიდა ავსტრალიის პრემიერ-მინისტრი მენზისი, რომელიც ამტკიცებდა, რომ უმაღლეს დონეზე თათბირი პარიზში იმიტომ არ დაიწყო, რომ საბჭოთა კავშირმა „არ ისურვა" მონაწილეობა მიეღო ამ თათბირში. მენზისი ყოველნაირად ცდილობდა გაემართლებინა დასავლეთის სახელმწიფოთა პოლიტიკა და განსაკუთრებით შეერთებული შტატების ცნობილი როლი უმაღლესი დონის თათბირის ჩაშლაში. გაიღაშქრა რა ხუთი სახელმწიფოს რეზოლუციის პროექტის წინააღმდეგ, მენზისმა განაცხადა, რომ მის მიღებას შეუძლია შეუქმნას ხელი მის გავრცელებას.

შეეხო რა განიარაღების პრობლემას, სუდანის საგარეო საქმეთა მინისტრმა თქვა, რომ გამაღიზიანებელი შეიარაღების საფრთხე მეტად თვალსაჩინოა. მან იმედი გამოთქვა, რომ მიღებულ იქნება რეზოლუციანი, რათა მოლაპარაკება განიარაღების შესახებ, რაც შეიძლება მალე განახლდეს საყოველთაო და სრული განიარაღების პრობლემის კონსტრუქციული გადაწყვეტის მიზნით ეფექტიანი საერთაშორისო კონტროლით.

სუდანის დელეგატმა მხარი დაუჭირა სსრ კავშირის წინადადებას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში ჩინეთის კანონიერ უფლებათა აღდგენის შესახებ, და განაცხადა, რომ ეს გააძლიერებს ორგანიზაციის ეფექტიანობას. შეეხო რა კონგოში შექმნილ მდგომარეობას, ჰეირმა აღნიშნა აგრეთვე, რომ კონგოს მთავრობის საკითხი თვით კონგოელმა ხალხმა უნდა გადაჭრას.

ილაპარაკა რა ალჟირში არსებულ მდგომარეობაზე, სუდანის დელეგაციის მეთაურმა განაცხადა, რომ ალჟირელი ხალხი, რომელიც ასე დიდხანს და მტკიცედ იბრძვის თავისი სამართლიანი საქმისთვის, იარაღს არ დაყრის საფრანგეთის ჯავშნის წინაშე, იმიტომ რომ მის მხარეზეა სიმართლე, ხოლო სიმართლე, ბოლოს და ბოლოს, გაიმარჯვებს. საფრანგეთის მთავრობის მტკიცება, ალჟირი საფრანგეთის ნაწილიაო, ფარისევლური სიცრუეა. ალჟირის საკითხი უნდა გადაწყდეს ალჟირელი ხალხის რეფერენდუმის გზით გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მფარველობით.

სუდანის საგარეო საქმეთა მინისტრი მტკიცედ მოითხოვდა პალესტინიდან არაბ ლტოლვილთა საკითხის სამართლიან გადაჭრას, აღნიშნა რა, რომ მდგომარეობა ომანში საერთაშორისო დაძაბულობის წყაროა, ჰეირმა მოითხოვა, რომ პატივი სცენ ომანელი ხალხის თვითგამორკვევის უფლებას.

ხაზგასმით აღნიშნა რა, რომ სუდანი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს საგარეო ვაჭრობას, ჰეირმა გაიღაშქრა საგაჯრო ბლოკებისა და დაჯგუფებათა წინააღმდეგ, როგორიც არის „ევროპის საერთო ბაზარი" და „თავისუფალი ვაჭრობის ზონა", დასასრულ სუდანის საგარეო საქმეთა მინისტრმა იმედი გამოთქვა, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესია ხალხთა მოლოდინს გაამართლებს.

სუდანის წარმომადგენლის გამოსვლის შემდეგ გენერალურმა ასამბლეამ დაიწყო განხილვა დილის სხდომის დღის წესრიგის შემდეგი პუნქტისა — განის, ინდოეთის, ინდონეზიის, არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკისა და იუგოსლავიის რეზოლუციის პროექტის და ამ რეზოლუციისათვის ავსტრალიის დელეგაციის შესწორებისა. ხუთი ქვეყნის რეზოლუციის პროექტი, როშელიც შეტანილია რამდენიმე დღის წინათ, შეიცავს თხოვნას აფრიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტ დ. ეიზენჰაუერისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ნ. ს. ხრუშჩოვისადმი გაანალიზონ წინაო შეწყვეტილი კონტაქტები მოლაპარაკების გზით ყველაზე დიდმნიშვნელოვანი საკითხების გადაწყვეტის მიზნით. ავსტრალიის ეგრეთწოდებული შესწორება მოითხოვს „რაც შეიძლება მალე" განახლდეს ოთხი სახელმწიფოს თათბირი უმაღლეს დონეზე. ამასთან ერთად იგი არის შენიღბული ცდა უმაღლეს დონეზე თათბირის ჩაშლის ბრალი დასდოს საბჭოთა კავშირს, და ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ დასავლეთის სამმა სახელმწიფომ გაიღაშქრა მზადყოფნა მოლაპარაკებისათვის.

ეს განსაკუთრებით ნათელი გახდა მას შემდეგ, რაც გამოვიდა ავსტრალიის პრემიერ-მინისტრი მენზისი, რომელიც ამტკიცებდა, რომ უმაღლეს დონეზე თათბირი პარიზში იმიტომ არ დაიწყო, რომ საბჭოთა კავშირმა „არ ისურვა" მონაწილეობა მიეღო ამ თათბირში. მენზისი ყოველნაირად ცდილობდა გაემართლებინა დასავლეთის სახელმწიფოთა პოლიტიკა და განსაკუთრებით შეერთებული შტატების ცნობილი როლი უმაღლესი დონის თათბირის ჩაშლაში. გაიღაშქრა რა ხუთი სახელმწიფოს რეზოლუციის პროექტის წინააღმდეგ, მენზისმა განაცხადა, რომ მის მიღებას შეუძლია შეუქმნას ხელი მის გავრცელებას.

ნიუ-იორკი, 5 ოქტომბერი. (საკდესი). 15 საათსა და 25 წუთზე ნიუ-იორკის დროით (22 საათსა და 25 წუთზე მოსკოვის დროით) დაიწყო გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის დღის სხდომა.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის დღის პლენარულ სხდომაზე გრძელდებოდა საერთო დისკუსია. ბოლივიის დელეგაციის მეთაური ფედერიკო ალვარეს პლატა განაცხადა, რომ სამხრეთ ამერიკის ქვეყნებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს მათი ეკონომიური განვითარების უზრუნველყოფის პრობლემებს. ლათინური ამერიკის ქვეყნების ეკონომიური განვითარებისათვის დახმარების პრობლემა, თქვა მან, დასმულია დიდი ხნის წინათ, მაგრამ დღემდე გადაჭრილი არ არის.

ილაპარაკა რა თავისი ქვეყნის საგარეო პოლიტიკაზე, ბოლივიის დელეგაციის მეთაურმა განაცხადა, რომ ბოლივიის მთავრობა სიმპათიით ეპყრობა ხალხთა ბრძოლას თავიანთი თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის. ისინი, ვინც ლაპარაკობს კოლონიური ხალხების უმეტესობის ხელს უწყობენ კომუნისტური ქვეყნები. მაგალითად, იგი არ მოერიდა ომის განცხადებას, რომ აგრესიის უშუალო საფრთხე წყნარი ოკეანის რაიონში „მომდინარეობს კომუნისტური ჩინეთიდან". დასასრულ მენზისი შეეხო განიარაღების პრობლემას. მან განაცხადა, რომ ინსპექცია და განიარაღება განუყოფელია და რომ ატომგულის იარაღისა და ჩვეულებრივი შეიარაღების საკითხი ერთად უნდა გადაწყდეს. ამასთან ერთად, აშკარად ისწრაფვოდა რა როგორმე დაესაბუთებინა დასავლეთის სახელმწიფოთა უარი სერიოზულად, საქმიანად გადაეჭრან განიარაღების პრობლემა, იგი ამტკიცებდა, რომ შეიარაღება არ არის საერთაშორისო დაძაბულობის მიზეზი.

ფილიპინების მუდმივი წარმომადგენელი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში დელეგაციის გამოვიდა ამერიკის შეერთებული შტატების ავრესიული საგარეო პოლიტიკის აშკარა ამოლაგებად. მან, კერძოდ, გაამახვილა ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო ბაზების არსებობა ფილიპინების ტერიტორიაზე და ამ ქვეყნის მონაწილეობა სეატო-ში. ჩვენ მოხარული ვიქნებოდით გავთავისუფლებულიყავით ამერიკის ბაზებისაგან, რამეთუ ბაზაც ისინი დიდ უხერხულობას გვიქმნიან, ლაყბობდა ფილიპინების დელეგატი, მაგრამ ამას ვერ ვიზამთ, რადგან საფრთხეს შევუქმნიდით ჩვენს უშიშროებას. ჩვენ ამ ბაზებს ვიღებთ როგორც გარდუვალ რამეს.

უსაყვედურა რა ნეიტრალურ ქვეყნებს, ფილიპინების წარმომადგენელი იცავდა სამხედრო კავშირებისა და „ძალთა წონასწორობის" პოლიტიკის განგრძობას. დელეგატმა თქვა შიტყვის დასკვნითი ნაწილი მიუძღვნა ფილიპინებზე ამერიკის შეერთებული შტატების „ცივილიზატორული როლის" შეფასებას.

დღის პლენარულ სხდომაზე უკანასკნელი გამოვიდა ბელორუსიის სსრ დელეგაციის მეთაური კ. ტ. მაზუროვი. მისი გამოსვლის მომენტისათვის სხდომაზე მოვიდა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი. საერთო დისკუსიის მსვლელობა, განაცხადა კ. ტ. მაზუროვმა, ცხადყოფს, რომ ბევრი სახელმწიფოს დელეგაციები აქ ჩამოვიდნენ გულწრფელი სურვილით აქტიურად შეუწყონ ხელი კონსტრუქციულ გადაწყვეტილებათა მიღწევას განიარაღების საკითხებსა და სხვა პრობლემებზე, რომელნიც დასახულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წინაშე. დასავლეთის მთელი რიგი ქვეყნების წარმომადგენლებს, რომლებიც ამ ტრიბუნიდან ლაპარაკობდნენ, მივყავართ უნაყოფო კამათის ღრუბელში. ამასობაში კი მათი მთავრობები ახორციელებენ ცივი ომის წინანდელ პოლიტიკას. ხალხები დიდი იმედით შესცქეროდნენ 1960 წელს, მოეღოდნენ, რომ იგი აღინიშნებოდა ისეთ საერთაშორისო გადაწყვეტილებათა მიღებით, რომლებიც ცას გაუმეფდნენ ქარიშხლის ღრუბლებისაგან. მაგრამ დასავლეთის სახელმწიფოებმა, თქვა კ. ტ. მაზუროვმა, და უწინარეს ყოვლისა ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა, ეს იმედი გაუცრუეს. მან ასამბლეის ყურადღება მიაქცია იმას, რომ ახლანდელ პირობებში მან უნდა მიიღოს ისეთი გადაწყვეტილებანი, რომლებიც გზას გაუკაფავდნენ რადიკალურ ღონისძიებათა განხორციელებას საყოველთაო მშვიდობის ინტერესებისათვის.

ბელორუსიის დელეგაციის მეთაურმა აღნიშნა, რომ განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ოთხმხედროვნების ყველაზე აქტუალურ საკითხს — საყოველთაო და სრულ განიარაღებას. მშვიდობა, თქვა მან, ესაჭიროება ყველა ხალხს. მშვიდობის დაფასება არ შეუძლია მხოლოდ იმას, ვისაც არ გამოუცდია ომის საშინელება ან თავისი დანაშაულებრივი მიზნებით უგულებელყოფს ხალხთა ინტერესებს. ბელორუსმა ხალხმა, განაცხადა კ. ტ. მაზუროვმა, კარგად იცის, თუ რა უბედურება მოაქვს ომს. მან მოიყვანა ზოგიერთი ციფრი, რომლებიც ცხადყოფენ, თუ რა უდიდესი ზიანი მიაყენა ბელორუსიის რესპუბლიკას ჰიტლერულმა აგრესიამ. რაც ჩვენ ვლაპარაკობთ ომზე, თუ რა მოაქვს ომს ხალხებისათვის, კარგად გაგვიგებენ პოლონელები და ჩეხები, ფრანგები და ინგლისელები, სხვა ქვეყნების ხალხები, რომლებმაც თავის თავზე გამოსცადეს ომის საშინელება.

ხაზგასმით აღნიშნა რა, რომ ბელორუსი ხალხი, ისე როგორც საბჭოთა კავშირის სხვა რესპუბლიკებისა და სოციალისტური ქვეყნების ხალხები, თავიანთ ღონისძიებებს მიმართავენ მშვიდობიანი მშენებლობისათვის, კ. ტ. მაზუროვმა მოიყვანა დამაჯერებელი ციფრები, რომლებიც ცხადყოფენ ბელორუსიის მიღწევებს. 1960 წელს ბელორუსიაში წარმოებულ იქნება 35-ჯერ მეტი სამრეწველო პროდუქცია, ვიდრე 1913 წელს, და თითქმის 4,5-ჯერ მეტი, ვიდრე ომამდელ, 1940 წელს. ერთ სულ მოსახლეზე სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო წარმოების დონის მხრივ ბელორუსიამ უკან მოიტოვა ევროპისა და ამერიკის ბევრი კაპიტალისტური ქვეყანა. მაგალითად, ათას სულ მოსახლეზე გაანგარიშებით ბელორუსია აწარმოებს მეტ ლითონსაჭრელ ჩარხს, ვიდრე ამერიკის შეერთებული შტატები, ინგლისი, საფრანგეთი, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა და იტალია. ჩვენი ხალხი, განაგრძო კ. ტ. მაზუროვმა, გრძნობს თავისი მშვიდობიანი შემოქმედებითი შრომის შედეგებს კეთილდღეობის სწრაფი ზრდით, თავის მატერიალურ და კულტურულ მოთხოვნილებათა უფრო სრული დაკმაყოფილებით.

ბელორუსიის სსრ დელეგაციის მეთაურმა შეშფოთება გამოთქვა იმის გამო, რომ რეაქციული გაერეანები ძალები დასავლეთის ქვეყნებში ესწრაფვიან გააფუჭონ საერთაშორისო ურთიერთობა, აბოტაჟს უკეთებენ ცივი ომის პოლიტიკას. ზოგი ვინმე, განაცხადა მან, გენერალური ასამბლეის სესიაზე ჩამოვიდა კრა კეთილი განზრახვით, როგორც ეს ჩანს ზოგიერთი გამოსვლისა და წინადადების მიხედვით. ამასთან დაკავშირებით ბელორუსიის დელეგატმა საკადრისი პასუხი გასცა კანადის პრემიერ-მინისტრს, რომელიც უხეშად სწყვიდა ცილს საბჭოთა კავშირს. მხოლოდ მშვიდობის მტრები, კაპიტალისტური მონოპოლიების წარმომადგენლები, თქვა მან, აღელვებენ თავისთავს ნებას ცილი დასწამონ საბჭოთა კავშირისა და სხვა სოციალისტური ქვეყნების ხალხებს, რადგან ეს არის ცივი ომის გაღვივების ერთ-ერთი მათი მეთოდი.

ბელორუსიის სსრ, განაცხადა შემდეგ კ. ტ. მაზუროვმა, დიდად დაინტერესებულია ყველა იმ პრობლემის დაუყოვნებლივი გადაჭრით, რომლებიც წარმოშობენ დაძაბულობას ევროპის ქვეყნების ურთიერთობაში. ეს განსაკუთრებით შეეხება გერმანიასთან სახვო მოწესრიგების პრობლემას. აღნიშნა რა დასავლეთის სახელმწიფოთა მიერ დასავლეთ გერმანიის შეიარაღების საფრთხე, განაგრძო ბელორუსიის წარმომადგენელმა ილაპარაკა გენერალური ასამბლეის სესიაზე პრემიერ-მინისტრ მაკმილანის გამოსვლაზე. უცნაურია დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრი ვნებობთ, სთქვა მან, დასავლეთ გერმანიის ხელახლა შეიარაღების დამცველის როლში. დასავლეთ გერმანიაში მილიტარიზმსა და რევანშიზმისათვის წაყრუებულ პოლიტიკა საფრთხეს უქმნის ყველა ხალხს, მათ შორის ინგლისელი ხალხის მშვიდობასაც და უშიშროებას. ეს საშინელი პოლიტიკაა. კ. ტ. მაზუროვმა მოიყვანა ფაქტები, რომლებიც მოწმობენ ფაშიზმის აღორძინებას გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში. მაგ. კერძოდ, თქვა, რომ ბელორუსიას კარგად ახსოვს საბედნიერო დამნაშავის ჰიტლერის სახელი, რომელსაც ამჟამად უკავია ბუნდესვერის სარდლის პოსტი და რომელიც ცნობილია თავისი საშინელი ბოროტმოქმედებით ომის დროს. შესაძლებელია, დასავლეთის სახელმწიფოთა მთავრობები, განაცხადა კ. ტ. მაზუროვმა, თავს იტყუებენ იმედით, რომ გერმანიის მილიტარიზმის სამხედრო მანქანა კვლავ მიმართონ აღმოსავლეთისაკენ. მაგრამ აღმოსავლეთის გზა აგრესორებისათვის ეთხელ და საედამოდ დახურულია. სოციალისტურ ქვეყნებს აქვთ ყოველივე, რაც საჭიროა, რათა გამანადგურებელი წინააღმდეგობა გაუწიონ გერმანელ მილიტარისტებსა და მათ სამხედრო მოკავშირეებს.

ბელორუსიის დელეგაციის მეთაურმა ამხელა და მკვეთრად გაკრიტიკა შეერთებული შტატების აგრესიული მოქმედება საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ. მას. ვინც იჩენს ზრუნვას ხალხთა მშვიდობისა და უშიშროების ბედისათვის, აღნიშნა მან, არ შეიძლება არ დაგმოს აგრესიის აქტები საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ.

კ. ტ. მაზუროვმა აღნიშნა, რომ საყოველთაო და სრული განიარაღების განხორციელება, როგორც საბჭოთა კავშირი მოითხოვს, შეამსუბუქებს გადასახადთა მძიმე ტვირთს, რომლებიც ეკისრება კაპიტალისტური ქვეყნების მშრომელებს, აღამიანთა მატერიალური კეთილდღეობის გაუმჯობესების უსაზღვრო პერსპექტივებს შექმნის. დამაჯერებელი მაგალითებით მან ცხადყო, რომ განიარაღების შესახებ მოლაპარაკებას ჩაშლა ნამდვილი დამნაშავენი არიან შეერთებული შტატები და მათი დასავლეთელი მოკავშირენები, თუმცა ისინი ცდილობენ თავიანთი დანაშაული სხვას გადააბრალონ, ათი სახელმწიფოს კომიტეტის მუშაობის ჩაშლას ბრალად სდებენ საბჭოთა კავშირსა და სოციალისტურ ქვეყნებს, რომლებიც ამ კომიტეტში მონაწილეობენ. მიუხედავად ყოველგვარი დაბრკოლებისა, რასაც დასავლეთის სახელმწიფოები განიარაღების შესახებ შეთანხმების მიღწევის გზაზე ქმნიან, განაგრძო კ. ტ. მაზუროვმა, საბჭოთა კავშირი მტკიცედ იბრძვის თანამედროვეობის ამ დიდმნიშვნელოვანი პრობლემის გადაწყვეტისათვის. ილაპარაკა რა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ნ. ს. ხრუშჩოვის გამოსვლის შესახებ გენერალური ასამბლეის XV სესიაზე განიარაღების საკითხის გამო, ბელორუსიის დელეგატმა განაცხადა, რომ საბჭოთა კავშირის ახალი წინადადებანი, რომლებიც ჩამოყალიბებულია დოკუმენტში „საყოველთაო და სრული განიარაღების ხელშეკრულების ძირითადი დებულებანი", წარმოადგენენ სამეტაპად საყოველთაო და სრული განიარაღების განხორციელების არა მარტო დაწვრილებით შეძლებადეტ პროგრამას, არამედ კიდეცაც უზრუნველყოფენ, რომ არც ერთ ამ ეტაპზე ვერც ერთი სახელმწიფო ვერ მიიღებს სამხედრო უპირატესობას სხვა სახელმწიფოთა წინაშე. განიარაღების ყველა ღონისძიება თავიდან ბოლომდე განხორციელდება სასტიკი და ეფექტიანი საერთაშორისო კონტროლით, რომლის მოცულობა და ხასიათი სავსებით შეესაბამება განიარაღების თითოეულ ეტაპს.

მაგრამ დასავლეთის დელეგატების გამოსვლები გენერალური ასამბლეის ამ სესიაზე კვლავ ცხადყოფენ, რომ დასავლეთის სახელმწიფოებს არა სურთ საყოველთაო და სრული განიარაღების განხორციელება, არამედ ისწრაფვიან განიარაღების დაწესების, რაც სამმთ იქნებოდა სოციალისტური ქვეყნების შეიარაღების სრული ჩამორჩენა. ამასთან დაკავშირებით ბელორუსიის დელეგატმა ყურადღება მიაქცია იმას, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ხელმძღვანელობა ამჟამად ცდილობს ნატოს ქვეყნებში ატომური იარაღის გავრცელებას. ამ მიზნით ამერიკის შეერთებული შტატები ნატოს ქვეყნებს აწვდიან ატომური იარაღის მატარებელ ყველა საშუალებას, ამზადებენ ატომური იარაღის ბაზებს ნატოს ქვეყნების ტერიტორიებზე. ბელორუსიის დელეგაციის მეთაურმა მოიყვანა ფაქტები, რომლებიც ადასტურებენ, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ხელმძღვანელობა ცდილობს ატომური იარაღის ბაზები შექმნას საბჭოთა კავშირის მეზობელ ქვეყნებში. ამ ბაზებიდან ატომური იარაღის მატარებელი ყველა საშუალების გამოყენება შეიძლება საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ. ბელორუსიის დელეგატმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ამ ბაზების არსებობა ნატოს ქვეყნების ტერიტორიაზე ეწინააღმდეგება ნატოს წესდებას, რომელიც ითვალისწინებს, რომ ნატოს ქვეყნების ტერიტორიაზე ატომური იარაღის ბაზების შექმნა ან გავრცელება

პროპაგანდისტების „იარაღი“ აისხეს

პარტიული განათლების კაბინეტი... ამ დღეებში აქ დილიდან გვიან ღამემდე არ წყდება მუშაობა. პროპაგანდისტთა ერთი ჯგუფი მთავარ დარბაზში დიაგრამებს ათვალიერებს. ისინი აკეთებენ ჩანაწერებს, თუ რას მიაღწია ჩვენმა დიდმა სამშობლომ 1953 წლიდან დღემდე. „შვიდწლიანი გეგმა კომუნიზმის მშენებლობის გრანდიოზული პროგრამაა“. ამ სტენდს პროპაგანდისტთა მეორე ჯგუფი ჩაჰკირკიტებს. საინტერესო ცნობებს იწერენ პროპაგანდისტები გამოფენიდან „თელავის რაიონი წინათ, ახლა და შვიდწლედის ბოლოს“.

თელავის რაიონში წელს 94 სემინარმა, პოლიტსკოლამ და წრემ დაიწყო მუშაობა. პროპაგანდისტებად შერჩეული არიან მცოდნე და გამოცდილი ამხანაგები. თვითეულ მათგანს საკუთარ ბიბლიოთეკაში დიდძალი ლიტერატურა გააჩნია, მაგრამ მას მაინც საკმარისად არ თვლიან თემების საფუძვლიანად მომზადებისათვის. პარტიული განათლების კაბინეტის ბიბლიოთეკის თაროებზე ათასობით წიგნი და ბროშურა აწყვია. საკმარისია ვინმემ ესა თუ ის თემა დაასახელოს, რომ ბიბლიოთეკარი მერი ტუსიშვილი წამსვე მოუძებნის საჭირო ლიტერატურას. ამ დღეებში ბიბლიოთეკიდან პროპაგანდისტებმა ხუთასზე მეტი წიგნი და ბროშურა წაიღეს.

წინანდლის კოლმეურნეობის პარტიულ ორგანიზაციასთან შექმნილი სოფლის მეურნეობის ეკონომიკის საფუძვლების დაწყებითი ეკონომიური წრის პროპაგანდისტად ზოოტექნიკოსი ტ. ძამუკაშვილი დაამტკიცეს. „ისწავლე მეურნეობის გაძღოლა“ — აი თემა, რომელზეც მან უნდა ჩაატაროს მორიგი საუბარი. თემის სრულყოფილად მომზადების მიზნით ძამუკაშვილმა პარტიული განათლების კაბინეტის დახმარებით დიდძალი ლიტერატურა, დიაგრამა, ციფრი შეაგროვა.

თელავის აბრეშუმის ძაფსაღები ფაბრიკის დირექტორს ამხანაგ შ. ყარაულაშვილს პროპაგანდისტად მუშაობის ხუთმეტი წლის გამოცდილება აქვს. იგი ამჟამად მრეწველობის კონკრეტული ეკონომიკის შემსწავლელ სემინარს ხელმძღვანელობს. მან საგულდაგულოდ მოამზადა თემა „სოციალისტური მრეწველობა და მისი შემდგომი განვითარების ამოცანები“. ამ თემისათვის პროპაგანდისტმა მოიმარაგა პარტიული განათლების კაბინეტიდან მიღებული ლიტერატურა: ეკონომიურ მეცნიერებათა დოქტორის ზ. ატლასის ნაშრომი „შვიდწლედის ძირითადი პრობლემები და სოციალისტური წარმოების რენტაბელობა“, ა. ალექსეევის — „საბჭოთა კავშირის ძირითადი ეკონომიური ამოცანის შესრულების გადამწყვეტი ეტაპი“ და სხვ.

ყარაულაშვილმა ბევრი საინტერესო მასალა შეაგროვა თელავის რაიონის მრეწველობის პერსპექტივებზე.

ლიტერატურით უზრუნველყოფილი არიან და თემები პირველი საუბრებისათვის სრულყოფილად მოამზადეს აგრეთვე პროპაგანდისტებმა გ. ცხადაძემ, ა. ჟუთიაშვილმა, ა. გოგიძემ, ა. მარგალიტოვმა და სხვებმა.

ს. ჟოჩლაძე,
„კომუნისტის“ საკ. კორ.

ამას შენზე ამბობენ, ჩემო ქვეყანავ!

საქართველოს მუდამ მრავალი სტუმარი ჰყავს, მათ შორის ბევრია უცხოელი. სტუმრებზე ღრმა შთაბეჭდილებას ტოვებს ჩვენი რეპუბლიკა, რომელიც ასე გაიფურჩქნა და აყვავდა ამ ორმოცი წლის მანძილზე. ისინი განცვიფრებული და აღტაცებული არიან ჩვენი ხალხის გმირული შრომით, წინსვლის ტემპებით, ყოფით, მაღალი კულტურით. აი ამონაწერები ზოგიერთი ჩვენი სტუმრის შთაბეჭდილებიდან.

ერნესტო შრანცისკო მალბეკი,
არგენტინელი ჟურნალისტი.

მე ვხელმძღვანელობ პლასტიკური ქირურგიის განყოფილებას ბუენოს-აირესის საქალაქო კლინიკაში. საბჭოთა კავშირში პირველად 1955 წელს ჩამოვედი. ამ ხუთი წლის განმავლობაში მომხდარმა ცვლილებებმა აღფრთოვანებაში მომიყვანა, თქვენ დასახული გეგმები დიდი გადაჭარბებით შეგისრულებიათ. მომეწონა ხალხის ჩაცმულობა, მაღაზიები, ახალშენებლობათა მთელი კვარტალები. ცხოვრება უფრო საამური, მდიდარი და მხიარული გამხდარა. განსაკუთრებული სიხარულით მოვისწრაფოდი საქართველოში. ამ შესანიშნავ რესპუბლიკაზე ბევრი რამ კარგი გამიგონია. აი ჩამოვედი თქვენთან და რაც ვნახე, მან, სიმართლე უნდა გითხრათ, ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა. თბილისში თავი ბუენოს-აირესში მეგონა, იმდენი საერთო აქვს ამ ორ ქალაქს. წყალტუბომ არგენტინის ულამაზესი ქალაქი კარლო მომაგონა, რიგ სათუთად არის დაცული ამ პატარა ერის გმირული ისტორიის უკვდავი ძეგლები.

უფრო მომხიბვლელია საქართველოს დღევანდელი დღე. ტექნიკის უკანასკნელი სიტყვის მიხედვით აღუპურელი ქარხნების გვერდით უახლესი ქალაქებია წამოჭიმული. საქართველო საბჭოთა ხელისუფლების ეროვნული პოლიტიკის გამარჯვების ბრწყინვალე არგუმენტია. თქვენ ალბათ გაინტერესებთ ჩემი შთაბეჭდილებები საქართველოში მედიცინის საქმის გარშემო. გულახდილად, ყოველგვარი ქებისა და ხოტბის გარეშე გეტყვით, რომ ქართველი ქირურგები ყოველმხრივ მომზადებული სპეციალისტები არიან. საერთოდ ჯანმრთელობის დაცვის საქმეში საქართველოში ჩემზე წარუშლელი შთაბეჭდილება მოახდინა. მე ვნახე ადამიანზე ნამდვილი ზრუნვის შესანიშნავი მაგალითები.

კარლოს აუგუსტო ლეონი,
პოეტი, ვენესუელის ეროვნული კომიტეტის სენატორი, მშვიდობისათვის ბრძოლის საერთაშორისო პრემიის ლაურეატი.

მე პოეტი და იმავე დროს სენატორიც გახლავართ, დიდი ხანია ვწერ, დიდი ხანია საბჭოთა ქვეყნის მეგობარი ვარ. მე მრავალჯერვარ ნამყოფი საბჭოთა კავშირში და მხოლოდ ახლა განვახორციელე ჩემი სანუკვარი ოცნება — ქწვეიდე ჩემთვის შორიდან კარგად ნაცნობ საქართველოს. მე ვნახე აქ ძველი და ახალი. შეძლებისდაგვარად ვნახე უძველესი ქართული კულტურის შესანიშნავი ძეგლები. აბა რა დამავიწყებს დიდი შოთას „ვეფხისტყაოსანის“ უძველეს ხელნაწერს, რომელიც ილუსტრირებულია უცნობი ქართველი მხატვრის მიერ. დედაქალაქის ისტორიულ მუზეუმებში მე შევიხედე თქვენი ერის დიდებულ, გმირულ ისტორიაში, გავეცანი საქართველოს ტერიტორიაზე მცხოვრებ ხალხთა ყოფაცხოვრებას. ბედნიერება მჭონდა მენახა საქართველოს უძველესი დედაქალაქი მცხეთა.

ამ უძველესი კულტურის — გვერდით ჩვენ გავეცანით საბჭოთა საქართველოს დღევანდელ დღეს. რუსთაველ თავისი მეტალურგიული გიგანტით და ლენინის სახელობის კოლმეურნეობა აჭარაში! აი ეს გახლავთ საქართველოს დღევანდელი დღე!

დიორდ რადო,
უნგრელი მწერალი.

მე ვთარგმნე ქართველი კლასიკოსების არჩილ მეორის, ვახტანგ მეექვსის, დავით გურამიშვილის, ბესიკის, ილია ჭავჭავაძის, აკაკი წერეთლის, ნიკოლოზ ბარათაშვილის, გალაკტიონ ტაბიძის, გიორგი ლეონიძის და სხვათა ნაწარმოებები. ახლა მე ვმუშაობ ქართული პოეზიის ანთოლოგიის თარგმანზე. ბედნიერი ვარ, რომ დიდებული ქართული ლიტერატურის შედევრებს გავაცნობ უნგრელ ხალხს და ამით უფრო დავამეგობრებ უნგრეთსა და საქართველოს.

ალი ჯავად ტიხირი,
შაქერ ხუსბაკი,
ერაყელი მწერლები.

ის დიდი სიყვარული, რომელიც ქართულმა ლიტერატურამ დაიმსახურა ხალხში შემთხვევითი როდია. ეს იმიტომ მოხდა, რომ ქართული ლიტერატურა სულ მუდამ ხალხთან იყო ჭიქრსა და ლხინში, ეს იმიტომ მოხდა, რომ ქართული ლიტერატურა ახალი ცხოვრების მედროშე და მახარობელია. არაბეთის ქვეყნებს ქართულ ლიტერატურასთან უძველესი ტრადიციები აკავშირებს. სამწუხაროდ, ისტორიული და პოლიტიკური ვითარების გამო ეს კავშირი შესუსტდა. ჩვენდა სასიხარულოდ ეს კავშირი ამ უკანასკნელ ხანებში გამოცოცხლდა. ჩვენი მხრით ყველაფერს გავაკეთებთ მისი გაღრმავებისა და განვითარებისათვის. უკვდავი შოთას გმირები არაბეთიდან გაცოცხლდნენ ახალი დროის სულისკვეთებით. საქართველო თავისი შესანიშნავი კულტურით, მდიდარი მწერლობით ყოველთვის წამახალისებელი მაგალითი იქნება დედაქალაქის მშრომელთა საქმეში ჩვენს ქვეყანაში.

ბუნების, მშვენიერების მოამღერალი

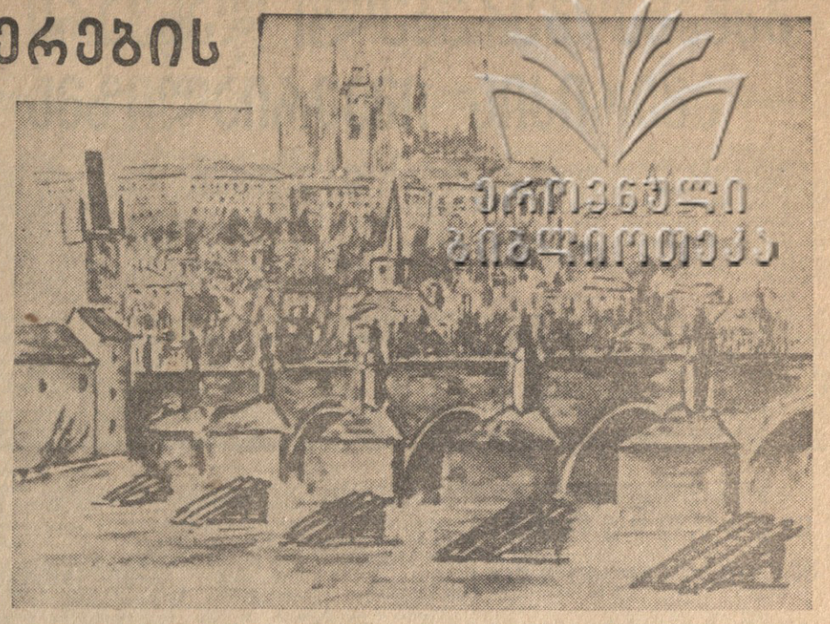

ელენე ახვლედიანის სურათების გამოფენის გამო

□

პეიზაჟი ქართულ მხატვრობაში არც თუ ისე ახალი ჟანრია. ძველ ფრესკებსა და მინიატურებში, ისევე როგორც ქვედრო ხელოვნებასა და ხალხურ ნაქარგობაშიც, იგი პირობითი, განყენებული სახით გვხვდება, როგორც ამა თუ იმ სცენისა და სუჟეტის ერთგვარი დამხმარე ატრიბუტი. თითქმის ასეთივე როლი ენიჭება პეიზაჟს XVIII-XIX საუკუნის ქართულ ფერწერაში, სადაც საქართველოს ბუნების, ესა თუ ის კუთხე ან ადგილი ზოგიერთ ადრინდელ პორტრეტს დამშმარე, მაგრამ რეალურ სივრცესა თუ ფონს უქმნის.

ქართულმა პეიზაჟმა მხატვრობაში დამოუკიდებელი მნიშვნელობა მხოლოდ XIX საუკუნის ბოლოდან მიიღო. მაგრამ ხატვის ისეთმა დიდმა ოსტატმაც კ, როგორიც გიგო გაბაშვილია, ვერ დაიმსახურა ქართული პეიზაჟის დიდოსტატის სახელი, ხოლო ცნობილი პეიზაჟისტი მხატვარი აღექსანდრე ცომაკურიძე თავის შემოქმედებაში შედარებით ვიწროდ შემოიფარგლა, მთავარ თემად მზე, მის ნათელ სხივთა გათამაშება აირჩია.

ქართული პეიზაჟის მამამთავრებად უნინარეს ყოვლისა მიგვაჩნია შესანიშნავი კოლორისტი, უშუალობით სავსე ნიკო ფიროსმანაშვილი, იმერეთის ხალოჩებად დაფენილი მთა-გორაკების ამსახველი დავით კაკაბაძე და საქართველოს სახალხო მხატვარი ელენე ახვლედიანი, რომლის შემოქმედებაც ამჟამად საქართველოს სურათების სახელმწიფო გალერეაში გრცელი, საინტერესო გამოფენის სახით არის წარმოდგენილი.

ხატვა ელენე ახვლედიანისათვის ადრიდანვე პირველ მოთხოვნილებად იქცა. გიმნაზიაში ნ. სკლიფასოვსკისთან, აკადემიის კლასებში—გიგო გაბაშვილთან სწავლამ ეს გრძნობა უფრო ღრმა გახადა, უფრო მიზანდასახული და შინაარსიანი.

მხატვარი ქალის პირველ გამოცდა და გამარჯვება 1919 წელს მოეკუთვნება, როდესაც მან, მოსე თოიძის, სიდამონერისთავის, ლადო გუდიაშვილის, დავით კაკაბაძისა და სხვათა გვერდით, პირველად მიიღო მონაწილეობა ქართველ მხატვართა საზოგადოების მიერ მოწყობილ გამოფენაში.

1921-22 წლებში ელ. ახვლედიანს სტიპენდიატად გზავნიან იტალიაში და საფრანგეთში, სადაც იგი ახალგაზრდული გატაცებით ეძებება იმდროინდელ მხატვრულ ცხოვრებაში. სხვადასხვა მიმდინარეობათა ცენტრში მოხვედრილი ელენე ახვლედიანი პარიზში კოლოროსის აკადემიაში სწავლობს და თუმცა მისთვის ცუხო არ ჩრება ფერწერის ახალი გზები და „დამოუკიდებელთა“ გამოფენების მონაწილეც არის, იგი შორსაც დგას უსაგნო ხელოვნებისაგან და იმთავითვე ევროპული კულტურის რეალისტური ტრადიციებისაკენ ესწრაფვის.

ელენე ახვლედიანის შემოქმედებაში განსაკუთრებით დიდი როლი ენიჭება ე. წ. პარიზის პერიოდს (1927 წლამდე), მისი მხატვრული ინდივიდუალური სტილის ჩამოყალიბების ხანას. მხატვარი მსოფლიოში თავისი სილამაზითა და ძეგლებით განთქმულ ქალაქს — პარიზს უმთავრესად მუშათა უბნების სახით გვახატავს, ვიწრო ქუჩებზე ერთმანეთთან ახლოს მიკრილი, ბათქაშმოცლილკედლებიანი, ღუმელის მილებითდაგირგვინებული სახურავებიან სახლებით, რომელთაც ნაცრისფრად შებოლილი ცის ნაგლეჯი ანათებს, ეს პარიზი უპატიოსნო, ტრაგიზმით სავსე, უღიმღამო განწყობას ქმნის და თანაგრძნობას იწვევს.

ეცხოვრობი ყოფნისას ელ. ახვლედიანი გამუდმებით იღებდა მონაწილეობას პარიზის მხატვრულ გამოფენებში. მისი ნამუშევრები ოსლოსა და ნიუ-იორკშიც წარმატებით გამოიფინენ და, რა თქმა უნდა, ბუნებრივია, რომ სამშობლოში დაბრუნებულმა მხატვარმა, 1927-28 წლებში თავის ფერწერულ და გრაფიკულ ნაწარმოებთა ინდივიდუალური საანგარიშო სახის გამოფენა მოაწყო თბილისში, თელავსა და ქუთაისში. ამ გამოფენის წარმატება თუნდაც იმითაც დასაბუთდება, რომ ქუთაისში მისი დათვალიერების შედეგად ელენე ახვლედიანი თეატრში სამუშაოდ მიიწვია დიდმა ქართველმა რეჟისორმა კოტე მარჯანიშვილმა. ორმელთანაც იგი ამის შემდეგ წლების განმავლობაში წარმატებით მუშაობდა.

ამასვე უნდა გუმადლოდეთ, რომ დღესათვის ელენე ახვლედიანმა, როგორც საქართველოს, ისე მოსკოვის, ლენინგრადის, კიევის, ხარკოვისა და სხვა ქალაქების თეატრებში 120-ზე მეტი სპექტაკლი გაანორმა და ერთ-ერთი საუკეთესო დეკორატორი მხატვრის სახელი დაიმსახურა. მხატვარი დროთა განმავლობაში უფრო და უფრო ინტენსიურად მუშაობს თეატრში, ბოლო წლებში კი კინოს სარბიელზეც გამოდის.

მაინც ელენე ახვლედიანი ჩვენთვის უფრო ცნობილი და ახლოა, როგორც ფერწერისა და გრაფიკის შესანიშნავი ოსტატი, საუცხოო პეიზაჟისტი და ამავე დროს მეტად მოუსვენარი შემოქმედი, რომელიც თავის ტილოებზე ერთნაირი ინტერესით და ცხოვრების უშუალო შთაბეჭდილების გადმოცემით ასახავს საქართველოს სხვადასხვა კუთხეს, სანახაობრივად მეტად განსხვავებულ მშობლიურ სოფლებსა და ქალაქებს — თბილისს, ქუთაისს, თელავს, სიღნაღს და სხვ., საქართველოს მთებსა და ველებს, ტყეებსა თუ მდინარეებს.

ელენე ახვლედიანი თავისი ქვეყნის პატრიოტია და მისი მოსიყვარულე გულწრფელი მხატვარიც, რომლის თვალსაც არ გამოპარვია არც კოლმეურნეთა ცხოვრება, მათი ხვაობანი მიდღვრები და არც სოციალისტური სამშობლოს დიადი მშენებლობანი, იგი ახლოს ეცნობა მუშებს, მათს საქმიანობას და ბულჩაურის, სამგორის, რუსთავის და სხვა მშენებლობათა თემაზე ქმნის შინაარსიანი და საინტერესო კომპოზიციების შემცველი სურათების საკმაოდ ვრცელ სერიას.

წლევანდელ ნამუშევართა რიცხვიდან კოლორიტის მხრივ განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობენ „პეიზაჟი წოლილ სახლით“, „გომბორის ეღლეტეხილისკენ“, „ფასანაურის მიდამოები“ და სხვ. მათ მხატვარი უმთავრესად თვალით დანახულის გათვიცებული სიძლიერით ასრულებს. ერთმანეთთან მჭიდროდ დაპირისპირებულ ფერებში, სხარტობას მწვანე, ყვითელ და მუქი იასამნის ფერი (უმთავრესად ჩრდილების ადგილზე). ნამუშევრები აქ უკვე ხედების დეკორატიულობითაც გამოირჩევიან და თუ ფერთა ეს თავისებური გამახვილებული აღქმა მხატვარს ქართულ ეროვნულ ტრადიციებს ერთგვარად აშორებს, ეს შეიძლება ამ მოკლე ხნის წინ ესტონეთსა და ჩეხოსლოვაკიაში ყოფნის თავისებურ რეაქციასაც მივაწეროთ.

გვერდს ვერ ვუვლით ელენე ახვლედიანის ნატურმორტებსაც, მათ შორის ქართულ მოტივებზე აგებულ კომპოზიციებს და ნატურმორტს ავტოპორტრეტით (1925 წ.), სადაც უცხო ნივთებით გარემოცული, პარიზში მყოფი მხატვარი თავს თავს ძველი თბილისის პეიზაჟის ფონზე წარმოადგენს. აღნიშნულ ნამუშევარში პარიზის ახალი მხატვრული მიმდინარეობების ცოდნასთან ერთად მხატვარი პორტრეტისადმი მიდრეკილებასაც ამჟღავნებს. უმჯობ ითქვას, რომ თუმცა ელენე ახვლედიანი პორტრეტსა და ყაიდაში ხაკლებად მუშაობს, მას ამ დარგშიც საკმაოდ საინტერესო ტილოები მოუპოვებია. საერთოდ მხატვარი ადამიანებს ნაკლებად ხატავს, მაგრამ იქაც კი, სადაც მის პეიზაჟში ადამიანი არა ჩანს, ადამიანი და მისი ცხოვრება იგულისხმება.

ელენე ახვლედიანი დიდი დიაპაზონის მხატვარია; იგი მხატვრობის ერთ-ერთი განსაკუთრებული დარგით არასოდეს არ იფარგლება. ეს ჯერმარიტად დაუღალავი შემოქმედი წინანდა და ბაზგირ გრაფიკაშიც დიდი წარმატებით მუშაობს და თავის კულტურასა და გემოვნებას მათშიც გარკვევით ავლენს. მაღალი გრაფიკული ტექნიკით და აკადემიური ნახატის სიფაქიზით გამოირჩევა 1959-60 წლებში შესრულებული ესტამპებისა და ჩეხოსლოვაკიის პეიზაჟების მრავალრიცხოვანი ფურცლები, რომელნიც ხასიათდებიან რთული, მოხდენილი და კინემატოგრაფიული სახის რაკურსებითა და ფერთა მეტად მომხიბვლელი შეხამებით, განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს პრაღის სახლების ერთ მთლიან სურათად აღქმული მონუმენტური „სახურავები“, თუმა, რომელიც გამუდმებით გვხვდება მხატვრის შემოქმედებაში, როგორც მისი ერთ-ერთი წამყვანი ძირითადი მოტივი.

სხარხარულია, რომ ელენე ახვლედიანი უფრო მეტი და მეტი ხალისით მუშაობს. მისი შემოქმედებითი ზეიმი ქართული სახვითი ხელოვნების მორიგი გამარჯვებაა საბჭოთა. საქართველოს 40 წლისთავის კარიბჭესთან.

გულნარა ჯაფარიძე.

* * *

სურათებზე: მხატვარ ელენე ახვლედიანის ნამუშევრები: ზევით — „პრაღა“, ქვევით — „პალენკოვოელი კოლმეურნე“.

ეს ცოცხალი დაბორაფორიაა!

სამოც ჰექტარზეა გადაჭიმული სუბტროპიკულ კულტურათა სოხუმის საცდელი სადგურის კოლხიდის საყრდენი პუნქტი, რომელიც რვა წლის წინათ შეიქმნა კალად-ში ჭობებიაგან განთავისუფლებულ მასივზე. ამ ნაყოფიერ მიწაზე დამკვიდრდება, ტანს აიყრის მრავალი ჯიშის მცენარე.

და ახლა რას არ ნახავთ აქ. აი სურნელოვანი ნაყოფით დახუნძლული გრეიპფრუტი, ლიმონი, ახალზელანდიური დრაცენები, თავს გაწონებენ დაფნის, თხილის, კაკლის, ბროწეულისა და სხვა ხეხილის ნარგავები, სიმინდისა და პარკოსნების საუცხოო ნათესები, ხოლო ყოველ ცალკე ნაკვეთის გაყოლებით ჩარგებულია ეკკალიპტები. მთელი ეს ტერიტორია მწვანედ ხასხასებს და შეიძლება მას ეუწოდოთ კოლხიდის ფლორის ღია, ცოცხალი საცდელი ლაბორატორია.

აქ შექმნილია კიულტურულ მცენარეთა მდიდარი კოლექცია, არის რამდენიმე ეკლური წარმომობის მცენარე, აგრეთვე დიდამიწის სხვადასხვა გეოგრაფიულ-კლიმატურ პირობებში შემწნილ და გამოყვანილ მცენარეთა მრავალი ჯიში. სულ გაშენებულია 28.500 ჯიშის მცენარე, რომელთა ზრდა-განვითარებისა და დამკვიდრება-გამშენებლობათა საჭირო მეცნიერულ ღონისძიებათა სრული კომპლექსის შემუშავებაზე შრომობენ სადგურის მეცნიერი მუშაკები.

ყინვაგამძლე ციტრუსოვანთა ჯიშებზე დაკვირვებას ახდენენ სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატები ნ. მაისურაძე და მ. კოლოლეიშვილი, ტექნიკურ კულტურებზე (ბამბუკი, დაფნა და სხვ.) — სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატი ა. ფოგელი, თხილისა და კაკლის პლანტაციებზე — სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატი მ. კვარაცხელია.

აქ არაერთი ახალგაზრდა მეცნიერი მუშაკი ამზადებს სადისერტაციო შრომას, მაგალითად, ამჟამად ლენინგრადელი ასპირანტი ნონა სედუშკინა მეცნიერულ დაკვირვებას აწარმოებს ერთწლიან კულტურებზე, რათა მომავალ წელს წარსდგეს სადისერტაციო ნაშრომით სიმინდის ჰიბრიდული ჯიშების მოსავლიანობის გადიდების საკითხებზე.

წარსულმა წლებმა დაადასტურა, რომ 4-5 წლის ციტრუსის ხეები შეიფუთავად უძლებენ 15-20 გრადუს ყინვას, შემუშავდა მეთოდი დაფნის გავრცელებისა როგორც თესლით, ისე გადაწვენით, რამაც კარგი შედეგი აჩვენა. თხილისა და კაკლის პლანტაციაში 14-მდე სხვადასხვა ჯიშია. მიღებულია პირველი მოსავალი. უკვე სრულმასალიანია ხურმის, ფეიხოას, ლეღვის, ბროწეულის, მუშმულას, თუთის პლანტაციების დიდი ნაწილი. ცალკეულ ნაკვეთებზე ხარობს ბამბუკი, ბალმები, დრაცენები, ახალზელანდიური სელი, კამფეტის ხე და სხვ.

ამჟამინათ საყრდენი პუნქტის მუშაობას ადგილზე გაეცნო სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა ე. ი. ლენინის სახელობის სრულიად საკავშირო აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი აკადემიკოსი დ. დ. ბრეჟნევი.

პუნქტს პატარა, მაგრამ შრომისმოყვარე კოლექტივი ჰყავს. მას ხალისების დღიდან სათავეში უდგას გამოცდილი აგრონომი ნ. კირცხალია. მრავალი წელია ენერგიულად შრომობენ მუშები მ. ჩაჩიბაია, დ. ტორჩინავა, კ. ბუცხრიკიძე, ს. ალფაიძე, ნ. კოშკო, აგრეთვე აგრონომი შ. მიქაია და სხვები.

ასეთია კოლხიდის საყრდენი პუნქტი დღეს. ის უფრო მდიდარი და საინტერესო იქნება ხვალ.

კ. კომახიძე.

მოისხა ნაგაზი და ცხვარში წავიდა

თერგის ხეობაში ჩაფენილმა ნისლმა პირი იბრუნა და მწვერვალებს მიაშურა. საგუდამაყროს მთის ფერდობებზე გულის გასახარად გამოჩნდნენ ცხვრის ფარები. სალამურების კვნესა და ცხვარბატკნის ბღავილი გაისმა გორიდან გორაზე.

— საუცხოო დილა იცის თერგის ხეობაში, — მითხრა თანამგზავრმა, — აქ მზე სხვა ხალისითა და ბრწყინვალებით ანათებს. ადამიანთა გულში მუდამ ჯაბუკური ძალაა დაგუბებული.

— მართლაც, რომ ზღაპრულია ეს ბუნება, ეს კუთხე, — ვუპასუხე მოხევეს და სიყვარულით გავხედე პორიზონტს.

ნირშეუცვლელად იდგნენ კავკასიონის გოლიათები — ყურო, ფიცარძირი, ნაროვანი, თრუსო და მარად ამაყი მყინვარი. ისინი ზემოდან დასცქეროდნენ ქაფმორეულ თერგს, მათი მკერდიდან ვეფხვის ნახტომით რომ ეშვებოდა დარიალის კლდეებისაკენ.

ახალგაზრდა მწყემსმა ჯუმბერ საბაურმა პატარა ტაფობზე დაცემულ მეცხვარეთა კარავისკენ მიმითითა.

— აქ ჩემი ბრიგადის წევრები პარსავენ ცხვარს. გახურებული მუშაობაა. კარგ დროს მოვედით.

სწრაფი ნაბიჯით მივაშურეთ ფარეხს. მწყემსებს მშვიდობა-ამბავი ვკითხეთ.

ჯუმბერ საბაურმა საჩქაროდ გადაიცვა სპეციანსაცმელი, ამხანაგებს შეუერთდა და პარსვას შეუდგა. ჩქარობდნენ არშელი ვაუკაცები. ვერცხლისფერი მატყლი საამოდ იტალეებოდა, ბზინავდა. უფროსი მწყემსი პავლე მირაქიშვილი უბის წიგნაკში იწერდა მატყლის გამოსავალიანობის მაჩვენებლებს და ეტყობოდა, შედეგებით კმაყოფილი იყო.

არშიაა და სიონის სასოფლო-სამეურნეო არტელები გაერთიანდნენ და ეკონომიურად ძლიერი კოლმეურნეობა შექმნეს ყაზბეგის რაიონში. ახლა თვითეული მეცხვარის ფიქრი ის არის, რომ შესამჩნევად გაზარდოს შრომის ნაყოფიერება, ასახელოს თავისი სოფელი.

გულმოდგინე შრომით მთელ რაიონში გაითქვა სახელი კომკავშირელმა ჯუმბერ საბაურმა, რომელმაც მეცხვარის ჯოხს ბავშვობიდანვე მოკიდა ხელი. ხაზაფხულო არდადეგების დროს ჯუმბერი საგუდამაყროს მთას მიაშურებდა ხოლმე და უფროსებს ამოუდგებოდა მხარში. მოსწონდა ყმაწვილს მწყემსის ცხოვრება და საშუალო სკოლის დამთავრებისთანავე მეცხვარის პროფესია აირჩია.

გზა თერგის სათავეებიდან ბაკიგანის ტრამალებამდე ჯუმბერ საბაურს ნაბიჯით აქვს გაზომილი. თავისი ხელისგულივით იცის საზამთრო თუ საზაფხულო საძოვრების ყოველი კუთხე-კუნჭული.

ერთხელ ჯუმბერი სოფლიდან ფარეხში ბრუნდებოდა. შავი ღრუბლებით ჩამოკუპრულმა ცამ მოულოდნელად მოიხსნა პირი და წვიმა ჩაინჩქერივით წამოვიდა. ჩამოღამდა. არ შეჩერებულა ჭაბუკი. შეუპოვრად მიიწევდა წინ. მოვარდნილ ნიაღვარს აინუხში არ აგდებდა. უცებ შორიახლოს თეთრი ტაფობი დაინახა. ჯერ ზვავის დაუდნობელი თოვლი ეგონა. მაგრამ ელვის შუქზე მოძრავი წერტილები გაარჩია და იქით წავიდა. მგზავრის მიახლოებისას თეთრი ტაფობი ამოძრავდა და შეიკუმშა. მიხვდა, რომ ცხვრის ფარასთან ჰქონდა საქმე. შეეხმიანა, მიუალერსა და ახლოს მივიდა. იცნო ჯუმბერმა თავისი სამწყემსო. ფარას მოწყვეტილი ასამდე ცხვარი ხევის პირას შეკუნჩებულიყო. შეწუხდა საბაური. იცოდა, რომ ღამე ფარას ფარეხამდე ვერ მიიყვანდა და დარჯად დგუდგა. თოფზე დაყრდნობილმა გაათენა სუსხიანი ღამე.

და როცა ფარას ასხლტილ ცხვართან ერთად საყვარელი მეგობარიც დაინახეს, მწყემსები გაოცდნენ. აღტაცებულები შემოეხვივნენ ჯუმბერს.

დიდ ქარ-წვიმასა და ნისლს ფარისათვის იალაღებზე მოესწრო. ცხვრის დაგროვება და გადარეკვა გასძნელებოდათ მწყემსებს და ამ არეულ-დარეულობაში დაკარგული ცხვრებისთვისაც ველარ მიექცნოთ. სამაგიეროდ ჯუმბერ საბაურმა ივაუკაცა. ხალხის სიმდიდრე არ გაატანა მტაცებელ ნადირს.

სახელოვანი გზით მიდის ახალგაზრდა მეცხვარე. იგი მარტო შრომით როდი იქცევს უურადღებას, სწავლაშიც კარგი მიღწევები აქვს. ჯუმბერ საბაური თბილისის ზოოვეტერინარული ინსტიტუტის დაუსწრებელი განყოფილების მეორე კურსის სტუდენტია და კარგად ათავებს სწავლასა და შრომას ერთმანეთთან.

ჯუმბერმა და მისმა ამხანაგებმა ცხვარი საგუდამაყროს მთის მწვანე კალთებზე გამოაფხიზლეს. პირუტყვის მოვლა-პატრონობის გაუმჯობესებით აღმოფხვრეს ცხვრის სიკვდილიანობის შემთხვევები და გაზარდეს მატყლის გამოსავალიანობა. მეორე პარსვისას თვითეულ ცხვარზე 2 კილოგრამამდე მატყლს იღებენ, ვალდებულება კი კილოგრამახევარს ითვალისწინებს. მოხევე მწყემსები მალე გაემგზავრებიან კახეთის პირეთის საზამთრო საძოვრებზე.

სტუდენტ მეცხვარეს განსაკუთრებით კარგი მეგობრობა აქვს კომკავშირელ მერაბ სამკანაშვილთან. მერაბასაც საშუალო სკოლა აქვს დამთავრებული და ჯუმბერის დახმარებით ემზადება უმაღლეს სასწავლებელში შესასვლელად.

— ზოოტექნიკოსი უნდა გავხდე, — ამბობს მერაბი, — ძალიან მიტაცებს მეცხვარეობა, ახავერდებულ იალაღებზე ყოფნა.

ისმენ და გჯერა, რომ ამ სიტყვებში მთელი გრძნობით ჩაქსოვილია საქმის, მთებისა და ჩანჩქერების სიყვარული.

ვინ არ მოუხიბლავს დარიალის მიდამოებს, ვინ არ დამტკბარა ცივი წყაროების კამკამით, კავკასიონის მიხვეულ-მოხვეული ბილიკებით. ამ მთებისა და ხეობების სილამაზესა და ბუმბერაზობას უმღერეს ქართველმა და რუსმა კლასიკოსებმა. ლექსის დიდი ოსტატი გალაკტიონ ტაბიძე ამბობდა:

„მე კავკასიის ქედები მთხოვენ,
მე მთხოვს მესხეთ მესიკა
თერგის ბმაურის,
ვესმინო ყაზბეგს —
ხევის ბეთხოვენს
აგეგუნება კაშაურის“...

ახლა ჯუმბერ საბაურსაც სთხოვენ მშობლიური მთები, რომ ახალი გამარჯვებები მოიპოვოს შრომის ფრონტზე, სამშობლოს მისცეს მეცხოველეობის უხვი პროდუქტები.

სტუდენტ მეცხვარეს კარგად ესმის მთების გულისცემა და თერგის ხეობაში შრომით წერს ჩვენი ცხოვრების შესანიშნავ სტრიქონებს.

გიორგი გიგაური.
თერგის ხეობა.

წერილი არ დაბეჭდილა, მაგრამ...

ორჯონიკიძის რაიონის სოფელ წყალფორეთის კოლმეურნეობაში არსებული დარღვევებისა და კოლმეურნეობის თავმჯდომარის უკანონო მოქმედების შესახებ რედაქციაში შემოსული იყო წერილი. იგი შესამოწმებლად გადაეგზავნა პარტიის ორჯონიკიძის რაიკომს, რომელმაც გვაცნობა:

დადასტურებულია ის ფაქტი, რომ კოლმეურნეობამ 1958 წელს შეიძინა მსუბუქი ავტომანქანა „გაზ-67“, რომლის შეკეთებისათვის დაიხარჯა 5.000 მანეთზე მეტი და მანქანა ამჟამადაც არ მუშაობს. ასეთი მანქანა არ უნდა ეყიდა კოლმეურნეობას, გამოვლინებულია საკოლმეურნეო თანხების უყაირათო ხარჯვის ფაქტები.

რაიკომის ბიურომ განიხილა აღნიშნული კოლმეურნეობის საკითხი და საკოლმეურნეო თანხების უკანონოდ ხარჯვისა და კოლმეურნეობაში არსებულ სხვა ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად. ზომების მიუღებლობისთვის კოლმეურნეობის თავმჯდომარეს ამხ. გ. გველესიანს რაიკომის ბიურომ გამოუცხადა საყვედური. მასვე დაავალა უმოკლეს ხანში ანანზღაუროს კოლმეურნეობისათვის მიყენებული ზარალი.

რაიკომის ბიურომ დასაბა ღონისძიებანი კოლმეურნეობის გამგეობის მუშაობის გაუმჯობესებისათვის.

ზარალის ანაზღაურება თავმჯდომარეს დაეკისრა

კომუნისტი
მე-3 გვერდი, პარასკევი,
7 ოქტომბერი, 1960 წ.

ნარკვევი

ამოვიდა ნისლი ბაკიგანის ტრამალებზე

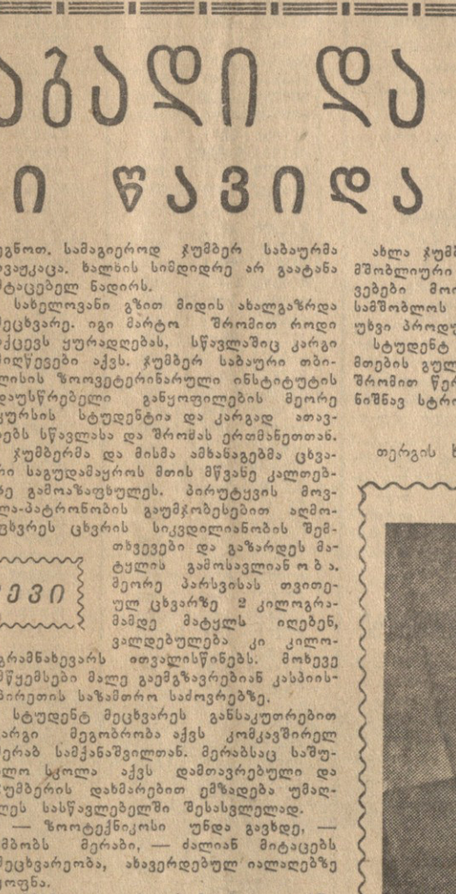

ჯუმბერ საბაურმა საჩქაროდ გადაიცვა სპეციანსაცმელი, ამხანაგებს შეუერთდა და პარსვას შეუდგა

კიროვის სახელობის ჩარხსამშენებლო ქარხნის კოლექტივი შვიდწლედში აითვისებს ახალი ჩარხების წარმოებას. ქარხანასთან ამას წინათ შექმნილ ჩარხმშენებლობის სპეციალურ საკონსტრუქტორო ბ

გამანადგურებელი ლახვარი — ამერიკის იმპერიალიზმს

რომი, 5 ოქტომბერი. საკდესის კორესპონდენტმა ა. კრასიკოვმა იტალიის მთელ რიგ საზოგადო მოღვაწეებს სთხოვა გამოთქვან თავიანთი აზრი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესიის მუშაობის შესახებ.

იტალიის მშვიდობის მომხრეთა მოძრაობის კომიტეტის ხელმძღვანელობისა და მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს ბიუროს წევრმა ჯოის ლუსუმ აღნიშნა, რომ ამ სესიაზე დასმულია საკითხი „იმის შესახებ, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია გარდაიქმნას ისეთ ორგანიზაციად, რომელიც ნამდვილად იქნება წარმომადგენელი მსოფლიოს ყველა ქვეყნის და არა მარტო მისი ერთი ნაწილის ინტერესებისა, სადაც გაბატონებული არიან შეერთებული შტატები".

ჯოის ლუსუმ შემდეგ თქვა, რომ ნ. ს. ხრუშჩოვის მაგალითის მიხედვით მსოფლიო პოლიტიკის უდიდესი ხელმძღვანელები ადრეთვე ჩამოვიდნენ სესიაზე და რომ სესიის მუშაობაში ნ. ს. ხრუშჩოვის მონაწილეობის მეოხებით „გამომეყავნდა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ოცდაოთხსაუკუნოვანი".

„ნ. ს. ხრუშჩოვის სამმა გამოსვლამ სესიის სხდომებზე, — თქვა დასასრულ ლუსუმ, — გამანადგურებელი ლახვარი ჩასცა ამერიკის იმპერიალიზმს. გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია უნდა ემსახურებოდეს ყველა ხალხის ინტერესებს, მშვიდობის და საერთაშორისო დაძაბულობის შენელების საქმეს".

„ჩინეთთან ურთიერთობის განვითარებისათვის ცენტრის" მდივანმა სერჯიო სეგრემ განსაკუთრებით გაუსვა ხაზი ნ. ს. ხრუშჩოვის იმ განცხადების უდიდეს მნიშვნელობას, რომ საჭიროა ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკას მიეცეს თავისი კანონიერი ადგილი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში. „თუ სურთ, რომ მსოფლიოში მშვიდობიანი წონასწორობა დამყარდეს, — თქვა სეგრემ, — სახალხო ჩინეთის წარმომადგენელი უნდა მიიწვიონ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში".

„ნ. ს. ხრუშჩოვის გამოსვლებმა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესიაზე, — განაცხადა თავის მხრივ იტალიის კოლონიალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის კომიტეტის მდივანმა, დეპუტატმა ლუჩიო ლუკატომ, — საერთაშორისო ურთიერთობის პრობლემა დასმულია რეალური ფაქტების მიხედვით, რომელთა არსებობას ვერც უარყოფთ, ვერც უგულებელვყოფთ. იმ გარემოებამ, რომ აზიისა და აფრიკის ხალხთა მთელმა ჯგუფმა დამოუკიდებლობა მოიპოვა და რომ ამჟამად მიმდინარეობს ბრძოლა იმ ხალხთა განთავისუფლებისათვის, რომლებიც ჯერ კიდევ განიცდიან კოლონიურ ექსპლოატაციას, სრულიად ახალი ვითარება შექმნა მსოფლიოში".

„გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას, — განაგრძო ლუკატომ, — ვეღარ მივიჩნევთ სახელმწიფოთა ერთი გარკვეული დაჯგუფების პოლიტიკის განხორციელების იარაღად. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციამ რომ თავის წინაშე მდგომი ამოცანები შეასრულოს, უნდა აღმოფხვრას დისკრიმინაციული პოლიტიკის ყველა გადმონაშთი, მისცეს ჩინეთს ადგილი, რომელიც მას კანონით ეკუთვნის, ხელი აიღოს აზიისა და აფრიკის ქვეყნების იმ ხალხთა მისწრაფების უგულებელყოფაზე, რომლებმაც ამ ცოტა ხნის წინათ მიიღეს თავისუფლება, გათავისუფლდნენ იმ წყვდიადისაგან, რომელშიც ისინი ჩააგდო ბნელმა ძალებმა".

ნასერის გამოსვლა

კაირო, 6 ოქტომბერი. (საკდესი). აქ გაიმართა მასობრივი მიტინგი, რომელიც მიეძღვნა არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკის პრეზიდენტის გამალ აბდელ ნასერის ნიუ-იორკიდან დაბრუნებას, სადაც იგი მეთაურობდა არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკის დელეგაციას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესიაზე. მიტინგზე სიტყვა წარმოთქვა პრეზიდენტმა ნასერმა, რომელიც შეეხო მთელ რიგ საერთაშორისო პრობლემებს, რომლებიც წამოიჭრა საერთო პოლიტიკური დისკუსიის დროს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში.

პრეზიდენტმა ნასერმა განაცხადა, რომ იმ ქვეყნებს, რომლებიც ნეიტრალიტეტის პოლიტიკას ახორციელებენ, სურთ თავიანთი წვლილი შეიტანონ მშვიდობის დაცვისა და შენარჩუნების საქმეში.

ნასერმა აღნიშნა, რომ კოლონიური ბატონობისაგან განთავისუფლებულ სახელმწიფოებს ძალუძთ სწრაფად და წარმატებით განავითარონ თავიანთი ეკონომიკა და განაცხადა, რომ ამის მაგალითია არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკა, რომელმაც დამოუკიდებელი განვითარების შვიდ წელიწადში შეძლო ერთიორად გაედიდებინა თავისი ეროვნული შემოსავალი.

ჩვენ მოვითხოვთ საყოველთაო მშვიდობის განმტკიცებას, რადგანაც ომს დამღუპველი შედეგები მოაქვს მთელი კაცობრიობისათვის, განაცხადა ნასერმა.

ნიუ-იორკში ჩავიდა სეკუ ტურე

ნიუ-იორკი, 6 ოქტომბერი. (საკდესი). გვინეის რესპუბლიკის პრეზიდენტი სეკუ ტურე ნიუ-იორკს ჩამოვიდა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის სესიის მუშაობაში მონაწილეობისათვის.

ერთი ნაწილი ბიბლიოთეკა

დიდხანს იცოცხლე! — კეთილი სურვილით მიმართავენ ადამიანები ერთმანეთს, როცა მადლობის გადახდა, პატივისცემა უნდათ.

ეს მოხუცი, ქართული ჩოხა-ახალუხი და სატევარი რომ ამშვენებს, 110 წელს გადაცილებულია. იგი მესტიის რაიონში მცხოვრები ტარასი ჯაფარიძეა. ვინ იცის, რა არ გადახდენია თავს ხანგრძლივი სიცოცხლის მანძილზე.

საომარი არ დაელევა ტარასის. ტურისტებსაც ეს უნდათ. ხმენად ქცეულან ახალგაზრდები, როცა ძველისძველ ამბებს ჰყვება გარღასულ დროთა ცოცხალი მემატიანე.

ფოტო ა. ჩარკვიანისა.

ლეგიონერთა მხეცობა ალჟირში

რაბათი, 5 ოქტომბერი. (საკდესი). ალჟირის რესპუბლიკის დროებითი მთავრობის წარმომადგენლობამ მაროკოში გუშინ რაბათში გამართა პრეს-კონფერენცია, რომელზეც მაროკოელ და უცხოელ ჟურნალისტებს წარუდგინეს თერთმეტი ყოფილი უცხოელი ლეგიონერი, რომელნიც ამას წინათ დეზერტირად გავიდნენ საფრანგეთის არმიის რიგებიდან ალჟირში.

ყოფილმა ლეგიონერებმა, რომელთა შორის იყო რვა გერმანელი, ორი უნგრელი და ერთი ჰოლანდიელი, ალაპარაკეს, თუ რა სისასტიკით ცდილობენ საფრანგეთის არმიისა და უცხოელთა ლეგიონის ჯარისკაცები ჩაახშონ ალჟირელი ხალხის ბრძოლა თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის.

ყოფილმა ლეგიონერმა ჰოლანდიელმა დე ფრისმა განაცხადა, რომ ერთ-ერთი საშვრთნელი სროლის დროს ყოფილ სს-ელის კეფარის ბრძანებით მოკლეს ქალი და მისი ბავშვი.

1960 წლის იანვარში აინ-სეფრის რაიონში, განაგრძო მან, უცხოელთა ლეგიონის რაზმმა ლეიტენანტ გოლდშმიტის მეთაურობით დაატყვევა ოთხი მოქალაქე ალჟირელი, რომელთაც შემდეგ აწამეს და დახვრიტეს.

მეორე ყოფილმა ლეგიონერმა გერმანელმა ვოლფგანგ რიუდიგერმა თქვა, რომ 1959 წლის 1 მაისს უცხოელთა ლეგიონის ჯარისკაცებმა ქალაქ საიდაში დაატყვევებს 40 სრულიად უდანაშაულო ალჟირელი მცხოვრები, რომელთაგან 27 შემდეგ დახვრიტეს.

პრესის წარმომადგენლებს აცნობეს საფრანგეთის არმიისა და უცხოელთა ლეგიონის ჯარისკაცების სისასტიკის ავრეთვე სხვა არანაკლებ საბარელი მაგალითები.

ალჟირის რესპუბლიკის დროებითი მთავრობის წარმომადგენლებმა მაროკოში აღნიშნეს, რომ უცხოელთა ლეგიონის ძირითად ნაწილს შეადგენენ გერმანელები, ესპანელები, იტალიელები და ევროპის სხვა ქვეყნების მოქალაქენი, რაც მოწმობს, რომ ნატოს წევრები და ქვეშოდ, დასავლეთ გერმანია პირდაპირი თანამონაწილენი არიან იმ ბინძური ომისა, რომელსაც ფრანგი კოლონიზატორები აწარმოებენ ალჟირში.

პოლ რობსონის დაჯილდოება

„ხალხთა მეგობრობის ვარსკვლავით"

ბერლინი, 6 ოქტომბერი. (საკდესი). ცნობილი მომღერალი და საზოგადო მოღვაწე, „ხალხთა შორის მშვიდობის განმტკიცებისათვის" საერთაშორისო ლენინური პრემიის ლაურეატი პოლ რობსონი თვალსაჩინო დამსახურებისათვის ხალხთა ურთიერთგაგების, მეგობრობისა და მშვიდობის უზრუნველყოფისათვის ბრძოლაში დაჯილდოებულია ვერცხლის ორდენით „ხალხთა მეგობრობის ვარსკვლავი".

ეს ორდენი პოლ რობსონს გადასცა გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარემ ვალტერ ულბრიხტმა იმ კონცერტის შემდეგ, რომელიც გუშინ გაიმართა ბერლინში, „შპორტპალეს" დარბაზში.

მდგომარეობა კონგოში

ლონდონი, 5 ოქტომბერი. (საკდესი). კონგოდან მიღებული ცნობების მიხედვით, კოლონიზატორები კვლავ ქსელავენ შეთქმულებას პატრის ლუმუმბის კანონიერი მთავრობის წინააღმდეგ. იხარჯება დიდძალი ფული, რათა კონგოს პარლამენტის დეპუტატები ამბჯურონ ლუმუმბის მთავრობის წინააღმდეგ. კოლონიზატორებმა ამ უკანასკნელ დღეებში გადაიბირეს პარლამენტის ზოგიერთი დეპუტატი.

დასავლეთის საინფორმაციო სააგენტოების ცნობებით, ა. სონგოლომ — ლუმუმბას მთავრობის ყოფილმა კომუნიკაციათა მინისტრმა, რომელიც ალეოს თვითმარქვია მთავრობას მიემხრო, — განაცხადა, რომ პარლამენტის ექვსი დეპუტატი „კონგოს ეროვნული მოძრაობის „პარტიისაგან უარს ამბობს მომავალში მხარი დაუჭიროს ლუმუმბას.

პოლკოვნიკი მობუტუ, რომლის ჯარისკაცები აქამდე დეპუტატებს არ უშვებდნენ პარლამენტის შენობაში, სხვადასხვა მოლაპარაკების შემდეგ შეუდგა პარლამენტის მოწვევის „შესაძლებლობის შესწავლას". კოლონიზატორებისა და მათი აგენტურის განზრახვა ის არის, რომ მუქარისა და მოსყიდვის გზით აიძულონ პარლამენტი უნდობლობა გამოუცხადოს ლუმუმბას მთავრობას და „დაპატიმრონ" სახელმწიფო გადატრიალება.

ელიზაბეტვილიდან მიღებული ცნობებით, მარიონეტ ჩომბეს ხელისუფლება ძლიერდება განხეთქილება და უთანხმოება, უცხოეთის სხვადასხვა მონოპოლისტური ჯგუფის აგენტები დაუბენ ერთმანეთში ომის შესახებ, თუ ვის მიჰყიდონ უფრო ძვირად კატანგის ბუნებრივი სიმდიდრის შემდგომი დატაცების უფლება.

კატანგის მარიონეტული სახელმწიფოს „მმართველი" პარტიის „კონაკატის" თავმჯდომარემ ნდალა კამბოლამ ბრალად დასდო ბელგიას ის, რომ მას არ სურს შეინარჩუნოს თავისი ეკონომიური მონოპოლია მთელი კონგოსადმი, და დაუმუქრა, რომ მოახდენს კომპანია „უნიონ მინიერის" და ბელგიის ყველა კომპანიის ნაციონალიზაციას.

ნდალა კამბოლამ განაცხადა, რომ კატანგა მომავალში ეკონომიურ დახმარებას სთხოვს საფრანგეთს, კანადასა და დასავლეთ გერმანიას და არ შეუშვებს კატანგაში ბელგიის კაპიტალს.

ჩომბემ დაუყოვნებლივ უარყო რადიოთი ნდალა კამბოლას განცხადება, როგორც „ყოველგვარ მნიშვნელობას მოკლებული", და ამტკიცებდა, რომ ნდალა კამბოლას არავითარი რწმენება არ აქვს გამოვიდეს „კონაკატის" პარტიის სახელით.

ნ. გოგებაშვილის ბიუსტი

დიდი ქართველი პედაგოგისა და მწერლის იაკობ გოგებაშვილის დაბადების 120 წლისთავის აღსანიშნავად მთაწმინდაზე, მწერლის საფლავზე ამ დღეებში დაიდგმება მისი ბიუსტი. იაკობ გოგებაშვილის ბიუსტის ავტორია მოქანდაკე კ. გრიგოლია, კვარცხლბეკისა — არქიტექტორი ვ. აბრამიშვილი.

ამინდი

8 და 9 ოქტომბერს დასავლეთ საქართველოში მოსალოდნელია ცვალებადი მოღრუბლულობა, სამხრეთ რაიონებში დროგამოშვებით წვიმა, დანარჩენ რაიონებში უმეტესად უნალექოდ, აღმოსავლეთის სუხტი, რაინის ხეობაში ზოშიერი ძლიერამდე ქარი; ტემპერატურა დაბლობ რაიონებში ღამით 9-14, დღისით 20-25 გრადუსი, მთიან რაიონებში ღამით 3-8, დღისით 14-19 გრადუსი.

აღმოსავლეთ საქართველოში — მნიშვნელოვანი მოღრუბლულობა, აღმოსავლეთ რაიონებში დროგამოშვებით წვიმა, სუსტი ქარი; ტემპერატურა დაბლობ რაიონებში ღამით 7-12, დღისით 15-19 გრადუსი, მთიან რაიონებში ღამით 0-5, დღისით 9-14 გრადუსი.

რედაქტორი
დ. მჟედლიშვილი.

ძეგბი — ფოსტის მუშაკები

კავშირგაბმულობის ხაშურის რაიკანტორაში წერილების დამხარისხებლად მუშაობენ ფოსტის ძველი მუშაკები ძმები ალექსანდრე და შალვა ჯობაძეები. მთელი თავიანთი შრომითი ცხოვრება მათ კავშირგაბმულობის ორგანოებში მუშაობას მოახმარეს. ხანგრძლივი და უმწრკვლო მუშაობისათვის ორიე ამ საბჭოთა მთავრობის მიერ დაჯილდოებულია შრომის წითელი დროშის ორდენით და მედლებით.

თუ როგორ გაიზარდა მშრომელთა საფოსტო მომსახურება, ამის შესახებ ა. ჯობაძე ამბობს:

— მე რომ ამ პირველად მოვედი, დღეში ორასი წერილი თუ მუშავდებოდა და ეგზავნებოდა, ახლა კი ორი ათასამდე წერილს ვამუშავებთ.

მიმდინარე წლის გასულ პერიოდში რაიკანტორაში დამუშავებული და გაგზავნილია ნახევარ მილიონზე მეტი წერილი, 26 ათასზე მეტი ფულადი გზავნილება, ათასობით ამანათი, აგრეთვე ერთ მილიონამდე გაზეთი და ჟურნალი. ამ დიდი სამუშაოს შესრულებაში წვლილი მიუძღვით ძმებს — ალექსანდრე და შალვა ჯობაძეებს.

დ. ფარემუზოვი.

გავშვები გადარჩენილია

ელექტროდენის მოკლე ჩართვის შედეგად ცეცხლი გაუჩნდა ბათუმის რაიონის სოფელ ახალსოფლის მცხოვრების ზ. ჩიქოვანის სახლს.

ხანძრის დროს დიასახლისი სახლში არ იყო და მცირეწლოვანი ბავშვები მარტონი იყვნენ დატოვებული. ხანძარი შენიშნა ამავე სოფლის მკვიდრმა ზოია ზაქარაძემ. იგი სწრაფად შეიჭრა ალმოდებულ სახლში და გამოიყვანა ორი ბავშვი — ერთი 9 თვისა აკნით, მეორე კი ორი წლისა. როცა ბავშვები სამშვიდობოზე გაიყვანა, მამაცი ქალი კვლავ შებრუნდა სახლში და დაწვას გადაარჩინა ზოგიერთი ძვირფასი ნივთი.

ზოიამ მთელი სოფლის მადლობა დაიმსახურა.

ქ. ცეცხლაძე.

სახელმწიფო 3-პროცენტიანი შინაგანი მოგებიანი სესხი

ოფიციალური ცხრილი

მოგებათა 77-ე ტირაჟისა, რომელიც გაიმართა ქ. მოსკოვში 1960 წლის 30 სექტემბერს.

მოგება ხვდა სესხის თოთხმეტივე თანრიგის სერიებისა და ობლიგაციების შემდეგ ნომრებს:

სერიის №	ობლიგაციის №	მოგება მანეთობით
000214	1—50	400
000524	1—50	400
000746	46*)	5.000
001510	27*)	10.000
002009	1—50	400
003269	05*)	5.000
003587	1—50	400
004498	40*)	5.000
004613	1—50	1.000
005092	34*)	50.000
006358	27*)	5.000
006751	1—50	1.000
007049	49*)	5.000
011486	08*)	5.000
011544	1—50	400
011673	1—50	400
011802	18*)	10.000
011896	39*)	25.000
012208	43*)	5.000
012740	1—50	400
013527	40*)	5.000
014352	1—50	400
015291	10*)	25.000
016205	12*)	10.000
016287	06*)	5.000
017823	1—50	1.000
017873	41*)	10.000
018296	1—50	400
019658	24*)	5.000
019954	44*)	5.000
019989	1—50	400
020682	40*)	10.000
020797	43*)	10.000
021003	04*)	5.000
021369	1—50	400
022037	40*)	5.000
022436	18*)	5.000
022554	13*)	5.000
023071	45*)	5.000
023453	44*)	5.000
023719	18*)	10.000
023826	1—50	400
024177	01*)	10.000
024999	34*)	5.000
025004	1—50	400
026130	03*)	10.000
026290	28*)	5.000
026658	27*)	5.000
027658	45*)	5.000
027797	1—50	1.000
028644	38*)	5.000
028958	1—50	400
029269	24*)	5.000
030137	1—50	400
030643	1—50	1.000
030820	10*)	5.000
031118	19*)	10.000
031431	1—50	400
032401	1—50	400
033068	40*)	5.000
033196	07*)	5.000
033852	1—50	400
034486	1—50	400
034767	1—50	400
034926	1—50	400
035062	34*)	5.000
035380	34*)	10.000
035508	43*)	5.000
038090	07*)	5.000
038158	08*)	5.000
038303	1—50	400
038340	47*)	5.000
038878	12*)	5.000
039356	32*)	5.000
039625	28*)	10.000
039637	35*)	5.000
040550	43*)	10.000
041489	20*)	25.000
043225	14*)	10.000
043351	39*)	5.000
045041	1—50	1.000
045269	40*)	10.000
046027	28*)	25.000
046202	27*)	5.000
048753	50*)	5.000
049679	08*)	5.000
049986	12*)	10.000
052419	1—50	400
052691	14*)	5.000
054294	1—50	400
054481	34*)	5.000
054503	18*)	5.000
055205	22*)	25.000
055521	11*)	5.000
056032	27*)	5.000
056388	1—50	400
057231	40*)	5.000
058643	1—50	400
060992	33*)	5.000
061003	14*)	5.000
061790	21*)	10.000
061898	15*)	5.000
061969	1—50	1.000
062462	02*)	5.000
065235	27*)	5.000
066063	23*)	10.000
066776	27*)	5.000
066875	04*)	50.000
067435	1—50	1.000
067528	10*)	5.000
068202	1—50	400
068958	1—50	400
070056	41*)	10.000
070372	1—50	1.000
070402	45*)	5.000
070600	1—50	1.000
070748	07*)	5.000
071387	1—50	400
072062	1—50	400
073365	14*)	10.000
073765	09*)	5.000
075031	1—50	1.000
075217	1—50	400
075667	1—50	400
075904	17*)	10.000
076231	32*)	5.000
076564	1—50	400
076716	21*)	5.000
077119	12*)	10.000
078096	35*)	5.000
078856	1—50	1.000
079478	14*)	5.000
079699	31*)	10.000
079999	41*)	5.000
080320	17*)	5.000
080682	35*)	5.000
080746	45*)	5.000
080971	1—50	1.000
080986	02*)	10.000
081494	1—50	400
081511	36*)	5.000
082375	50*)	5.000
082679	02*)	5.000
083016	32*)	5.000
084037	22*)	5.000
084328	11*)	5.000
084469	41*)	5.000
084681	10*)	5.000
085930	1—50	400
087512	45*)	5.000
087889	1—50	400
088451	34*)	5.000
089251	1—50	400
089396	1—50	400
090348	1—50	400
091274	1—50	400
091377	08*)	5.000
092061	1—50	400
092344	07*)	10.000
092516	44*)	5.000
093252	43*)	5.000
093365	1—50	400
093632	06*)	5.000
094033	1—50	400
094069	18*)	5.000
094073	1—50	1.000
094512	31*)	5.000
096216	16*)	5.000
096375	1—50	400
097298	08*)	5.000

მოგებათა მე-13 დამატებითი ტირაჟისა, რომელიც გაიმართა ქ. მოსკოვში 1960 წლის 30 სექტემბერს.

მოგება ხვდა სესხის თოთხმეტივე თანრიგის სერიებისა და ობლიგაციების შემდეგ ნომრებს:

სერიის №	ობლიგაციის №	მოგება მანეთობით
000198	1—50	5.000
000224	1—50	400
000521	1—50	400
000586	1—50	1.000
000826	18*)	25.000
001145	30*)	10.000
001420	1—50	400
001757	14*)	10.000
002133	1—50	1.000
002977	1—50	1.000
003318	1—50	400
003658	33*)	10.000
004888	1—50	400
005443	1—50	400
005466	49*)	10.000
005754	1—50	1.000
005846	30*)	10.000
007095	1—50	1.000
007549	1—50	400
007750	25*)	10.000
007917	1—50	1.000
007967	1—50	400
008113	1—50	5.000
008295	1—50	400
008460	1—50	400
008518	1—50	5.000
008973	19*)	10.000
009455	32*)	10.000
010025	1—50	400
011294	1—50	400
011872	24*)	25.000
012270	1—50	1.000
012278	1—50	1.000
012607	42*)	25.000
013250	1—50	1.000
013800	1—50	1.000
014032	29*)	10.000
014412	1—50	400
014416	40*)	10.000
014631	1—50	1.000
014890	1—50	1.000
015023	1—50	400
015853	1—50	400
016638	45*)	10.000
017383	1—50	400
017897	22*)	10.000
018136	12*)	10.000
018235	16*)	10.000
019054	48*)	10.000
019628	11*)	10.000
020262	17*)	10.000
020687	1—50	400
021244	26*)	25.000
021473	18*)	100.000
021601	06*)	10.000
021611	1—50	1.000
022715	1—50	1.000
022810	47*)	10.000
023061	50*)	10.000
023127	44*)	10.000
023324	1—50	1.000
023473	1—50	400
024165	35*)	10.000
025399	48*)	10.000
025649	49*)	25.000
026310	41*)	10.000
026480	1—50	400
026943	19*)	10.000
027779	49*)	10.000
027825	07*)	10.000
027997	1—50	1.000
028315	1—50	5.000
029682	18*)	10.000
029739	1—50	400
029902	01*)	25.000
030571	27*)	10.000
031110	1—50	5.000
031466	1—50	1.000
032089	1—50	400
032112	1—50	400
032183	31*)	25.000
033018	1—50	400
033120	23*)	10.000
033344	32*)	25.000
034332	41*)	10.000
034906	19*)	10.000
034913	1—50	1.000
035080	37*)	50.000
035140	1—50	400
035292	1—50	1.000
035765	1—50	1.000
035989	1—50	400
036138	1—50	400
036399	1—50	400
036748	1—50	1.000
037058	1—50	400
037246	44*)	10.000
037434	03*)	10.000
037582	1—50	5.000
037716	1—50	400
038248	49*)	25.000
038540	24*)	10.000
039162	1—50	1.000
039449	42*)	10.000
039758	1—50	1.000
040359	28*)	25.000
040427	1—50	5.000
041759	25*)	25.000
042888	1—50	1.000
044773	28*)	25.000
045028	1—50	5.000
045821	1—50	1.000
046087	1—50	1.000
046802	1—50	400
047246	18*)	10.000
047539	44*)	25.000
048389	1—50	400
049025	20*)	50.000
049218	1—50	5.000
049858	1—50	400
052047	1—50	400
052067	18*)	25.000
052314	1—50	1.000
053017	12*)	10.000
053367	02*)	10.000
053936	09*)	10.000
054586	17*)	10.000
054890	1—50	400
054915	28*)	10.000
055729	35*)	10.000
055821	39*)	10.000
056040	07*)	10.000
056260	35*)	10.000
056286	13*)	10.000
056338	1—50	400
056633	13*)	10.000
057937	12*)	10.000
059828	18*)	25.000
060762	1—50	400
060800	1—50	400
061022	45*)	10.000
061131	1—50	400
062244	20*)	10.000
062656	1—50	1.000
063431	22*)	10.000
063676	1—50	5.000
064419	1—50	400
065045	04*)	10.000
065540	1—50	1.000
066278	1—50	400
067250	29*)	10.000
067480	44*)	25.000
067529	11*)	10.000
067549	1—50	5.000
067671	1—50	400
067682	1—50	1.000
068048	36*)	25.000
068681	10*)	10.000
069251	14*)	10.000
069326	1—50	400
069532	1—50	400
069601	1—50	1.000
070864	1—50	5.000
071214	1—50	5.000
071314	29*)	10.000
071500	38*)	25.000
072027	26*)	25.000
072360	32*)	25.000
073059	1—50	400
073368	33*)	10.000
074346	40*)	10.000
074567	25*)	10.000
074640	43*)	25.000
074734	07*)	50.000
075434	13*)	10.000
076047	1—50	400
078039	1—50	400
078089	1—50	1.000
078100	23*)	25.000
078109	1—50	400
078162	1—50	1.000
079759	1—50	400
079872	1—50	400
080258	1—50	1.000
080686	21*)	50.000
082036	04*)	10.000
082046	33*)	25.000
082073	1—50	400
082901	17*)	10.000
083066	1—50	1.000
083131	1—50	1.000
084454	1—50	1.000
085206	15*)	10.000
085278	1—50	400
085773	1—50	400
086079	1—50	1.000
086139	1—50	1.000
086523	11*)	10.000
086557	02*)	10.000
086752	01*)	10.000
087941	1—50	5.000
088733	02*)	10.000
089166	1—50	1.000
090370	44*)	25.000
091838	44*)	10.000
091854	02*)	10.000
092314	12*)	10.000
092507	1—50	400
092687	1—50	5.000
092833	1—50	1.000
092976	1—50	1.000
094036	06*)	10.000
094249	1—50	1.000
094462	1—50	400
094632	1—50	400
094668	1—50	5.000
094956	22*)	10.000
095013	1—50	1.000
095661	07*)	10.000
095894	1—50	400
095938	02*)	50.000
096515	37*)	10.000
096551	1—50	1.000
098136	1—50	400
098145	01*)	10.000
098352	1—50	1.000
098571	36*)	10.000
099049	20*)	10.000
099293	34*)	10.000
099424	31*)	25.000

*) ამ სერიის ობლიგაციების დანარჩენ 49 ნომერს ხვდა 400 მანეთი მოგება თვითეულს.

მე-13 დამატებითი ტირაჟის მოგებანი გაიცემა იმ ობლიგაციებზე, რომლებსაც ზედ აქვთ № 13 ტალონი. იმ ობლიგაციაზე, რომელსაც № 13 ტალონი არა აქვს, მე-13 დამატებითი ტირაჟის მოგება არ გაიცემა. ასეთი ობლიგაცია დაიფარება ნომინალური ღირებულების გაცემით.

ცხრილში აღნიშნულია ორასმანეთიანი ობლიგაციების მოგებანი.

ასმანეთიან ობლიგაციებზე გაიცემა მოგების ნახევარი.

მოგების თანხაში შედის მოგებული ობლიგაციის ნომინალური ღირებულება.

ეს ცხრილი ოფიციალური დოკუმენტია, რომლითაც შემნახველი სალაროები გასცემენ მოგებას დადგენილი წესით გაზეთის შემდეგი ნომრის მიღების შემდეგ.

მოგებათა ტირაჟის ჩამტარებელი კომისიის თავმჯდომარე — ქ. მოსკოვის მშრომელთა დეპუტატების კუიბიშევის რაიონული საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯ